

VÁLASZTÁSI PROGRAM

MAGYAR KÖZÖSSÉGI
ÖSSZEFOGÁS

MAGYAR KÖZÖSSÉGI
ÖSSZEFOGÁS

VÁLASZTÁSI PROGRAM

© 2020

Tartalom

Régiófejlesztés	6
Közigazgatás	12
Egészségügy	18
Szociális politika	24
Gazdaság	32
Pénzügy	40
Oktatásügy	46
Kultúra	54
Kisebbségi jogok	60
A jogállam visszaállítása és korrupcióellenes harc	64
Mezőgazdaság, élelmiszeripar, vidékfejlesztés	70
Környezetvédelem	78
Infrastruktúra	86
Turizmus	94
Digitalizáció	100
Kül- és biztonságpolitika	106

Sorsdöntő év következik a szlovákiai magyarok számára: most döntünk arról, milyen jövőt képzelünk el magunknak. Örömmre szolgál, hogy a magyar választási lista vezetőjeként figyelmükbe ajánlhatom választási programunkat.

Az elmúlt években számos tekintetben csalódnunk kellett az állam vezetőiben. Csalódnunk kellett a kormányban, az igazságszolgáltatásban és a törvényhozásban is. Számos területen értek minket, magyarokat is támadások. Az idei február 29-i választás nagy esély Szlovákiának és nekünk, magyaroknak is. Nem elég az összefogást csak a politikusoktól elvárni. A változáshoz társadalmunk, közösségeink széles összefogására is szükség van. Idősre és fiatalra, nagy-

városira és vidékire, sőt azokra is, akik külföldön tanulnak, külföldön vállaltak munkát.

A közös választási lista csak a kezdet! **Arról kell most döntenünk, hogy a megosztottság útját akarjuk-e tovább járni, vagy elindulunk azon az úton, amelyet az összefogás szüksége hívott életre, és amit jelöltársaimmal már megkezdtünk.** A mi felelősségünk, hogy félmillió közösségünknek hiteles, kompetens képviselője legyen a parlamentben. Ennek feltételei, és az ezzel járó feladatok világosak számunkra: a jogállam, a törvényes rend biztosítása, a déli régiókat sújtó gazdasági diszkrimináció megszüntetése – régióink felzárkóztatása nemcsak gazdasági, hanem társadalmi szempontból is.

A döntéseket szakemberekre kell bízunk – programunkat fiatal szakemberek bevonásával készítettük, és általuk a miénk az egyik legfiatalabb jelöltlista.

Az együtt gondolkodás és közös cselekvés egyik első eleme az a program, amelyet a választók elé tárunk. Tizenhat fejezetében világos és megvalósítható válszokat adunk a közösségünket érintő legfontosabb kérdésekre. Programunkkal új korszakot nyitunk: a mások felé nyitott, közös céljaink érdekében **észszerű** kompromisszumokra és személyes felelősségvállalásra képes magyar képviselő korszakát. Ehhez kérjük támogatásukat.

Bárdos Gyula

Farkas Iván

Régiófejlesztés

Állítsuk fejlődési pályára régióinkat!

Harminc éve, a rendszerváltozás idején, vagy akár a Szlovák Köztársaság megalakulásának évében, Pozsony után az ország leggazdagabb régiói a déli járások voltak. A két műszakos tevékenység – a munkahelyen, majd otthon a kertben vagy a szőlőben - helyzeti előnybe hozta a déli járásokban élőket, anyagi helyzetünk arányaiban jóval kedvezőbb volt, mint a távolabbi régiókban élőké. Ez meglátszott a településink arculatán is. Történelmi távlatokban mérve röpké idő, csupán 20 év elég volt ahhoz, hogy viszonylagosan kedvező helyzetünk alaposan megváltozzon. Köszönhetően a régióink számára hátrányos közigazgatási reformoknak, a pozsonyi kormányok egyike - másika részéről tapasztalható „hozzaállásnak” régióinkhoz a fejlesztések, az innovatív, munkahelyteremtő beruházások terén. Kö-

zösségünk, régióink, szülőföldünk nem sorolhatók a rendszerváltozás óta eltelt időszak nyertesei közé.

Az eddigi folyamatokat, regionális leépülésünket – amely alól kivételt csupán Csallóköz, valamint a Galántai és a Szenci járás képez, köszönhetően a főváros közelségének – vissza kell fordítani. A leszakadást első ütemben fokozatosan meg kell szüntetni, majd fejlődési pályára kell állítani régióinkat, szülőföldünket. A Magyar Közösségi Összefogásban megtaláljuk ehhez a partnereket, akikkel a céljainkat megvalósíthatjuk. Hozzáértő, ambiciózus szakemberekre lesz szükség. Szülőföldünk, közösségünk további sorsa a tét! Tíz év után eljött az igazi, méltó magyar képviselő ideje!

1. Környezetkímélő, munkahelyteremtő beruházásokat régióinkba

- Munkahelyteremtést szorgalmazunk Csallóköztől keleti irányban haladva, a leszakadó hátramenti térségekben. A fiatalok jöjjenek vissza a szülőföldjükre! Adjunk nekik lehetőséget, megélhetést itt, a szülőföldjükön!
- A munkának legyen ismét becsülete! Összehangoljuk a szakoktatást régióink jellemző iparágazataival, a régióinkban, szülőföldünkön tevékenykedő meghatározó vállalatok és vállalkozások igényeivel.
- A kezdő, fiatal vállalkozóknak segítő kezet nyújtunk. A startupok számára induló tőkét, lehetőségeket, kiszámítható növekedési pályát biztosítunk.

2. Régióink, szülőföldünk adottságaira alapozzuk a fejlesztéseket

- Régióink adottságaira épülő idegenforgalmat fejlesztünk, célirányos állami vagy EU-s támogatásokkal. Ilyenek a hévízi turizmus, a kerékpárturizmus, a borturizmus, a sporthorgászat.
- A közutak mentén és a természetben kerékpárutakat építünk, hogy csökkentsük a gépkocsiforgalmat. Tiszta környezet, élhető vidék jellemezze régióinkat, szülőföldünket!

3. Szorgalmazzuk a regionális fejlesztések fenntarthatóságát

- Folytatjuk a települések ivóvíz- és csatornahálózatának kiépítését, víztisztítók építését, de a csapadékvíz tárolására is szükség van, a településeken és a mezőgazdaságban egyaránt. Az erdőkben, művelés alatt nem álló területeken szintén, ahol a csapadékvíz felfogására alkalmas kis víztározókra van szükség a hirtelen áradások megelőzésére.
- A térségbeli országokkal együtt elérjük, hogy Szlovákia a jövőben, 2027 után is meríthessen támogatást régiófejlesztési, infrastrukturális fejlesztési célokra az EU Kohéziós Alapjából. Kulcsfontosságú intézkedés ez a hatékony regionális fejlesztés és annak fenntarthatósága érdekében.

A régiók maguk döntsenek a regionális fejlesztésekről!

Az Európai Unióban a régiókat érintő döntések meghozatalának a leghatékonyabb eszköze a szubszidiaritás elvének betartása: a régiókat érintő döntéseket maguk az érintettek, a régiók hozzák meg, ne mások döntsenek róluk. A döntések alsóbb szintekre való átruházásával párhuzamosan elengedhetetlen a különböző szintek közötti mindennapi munka koordinációja, legyen az az Európai Unió, esetünkben Szlovákia és Magyarország, valamint a megyék, az Európai Területi Társaságok, a Leader Társulások vagy más regionális, települési társulások szintje.

1. Emberközeli döntéseket a fejlesztésekről és a forrásokról

- A szubszidiaritás elvét betartva, a regionális fejlesztésre szánt forrásokról és a konkrét fejlesztésekről, a Regionális Operatív Programról ne központi szinten - a kormányban és a minisztériumokban - döntsenek. E hatásköröket átadjuk megyei önkormányzati szintre, ahogyan az a környező országokban működik.
- A helyi önkormányzatokat bevonjuk a döntéshozatalba.
- Regionális fejlesztési forrásainkat a régiók szolgálatába állítjuk.
- Alaposan megerősítjük a regionális fejlesztés szakmai hátterét. Sokkal több regionális fejlesztési ügynökséget kapcsolunk be a déli járásokból az országos hálózatba, tevékenységükre lényegesen több állami forrást biztosítunk.

2. Legyen koordinált és hatékony az EU, Szlovákia és Magyarország fejlesztési forrásainak felhasználása

- Az EU-s pályázatoknál az adminisztratív terheket alaposan lecsökkentjük.
- Megerősítjük a határon átnyúló kapcsolókat, összehangoljuk, rendszerbe iktatjuk az Európai uniós, a szlovákiai és a magyarországi támogatásokat.
- Az Interreg pályázatoknál az állami támogatást a sikeres pályázó előlegben kapja meg, az EU irányelveivel összhangban, úgy, mint a környező országokban.
- Állami támogatást biztosítunk a hazai Európai Területi Társulások tevékenységére, hogy a mai kornak megfelelő szinten működhessenek,

ahogyan az Magyarországon is zajlik.

- Konkrét eszközökkel ösztönözzük a szoros, partneri és szakmai kapcsolatokat az Európai Területi Társulások, a regionális önkormányzati társulások, valamint a civil szervezetek között.

3. Létrehozzuk a Dél-Szlovákiai Fejlesztési Tanácsot és Akadémiát

- Létrehozzuk a Dél-Szlovákiai Fejlesztési Tanács és Akadémia intézményrendszerét.
- Szorgalmazzuk a tudásmegosztást, a tapasztalatok továbbítását.
- Alkalmazzuk az Európai Unió és a V4-ek jó gyakorlatát.

Óry Péter

Közigazgatás

Természetes régiókon alapuló közigazgatást, a polgárok igényeinek megfelelő központi, egyszerű ügyintézést!

Rövid leírás és jövőkép

Az állam működtetésének alapját a közigazgatás jelenti. A megfelelően létrehozott és támogatott rendszer a hatékony, átlátható és stabil közigazgatáson keresztül a polgárok érdekeit tartja szem előtt. Szlovákiában az államigazgatási szervek jog- és hatáskörei sokszor nincsenek teljes összhangban a önkormányzatok jogköreivel. Évek óta tapasztalható a teljes fiskális decentralizáció elakadása valamint a regionális önkormányzatok szintjén a természetes régiók mellőzése. A helyi önkormányzatok szintjén az alulfinanszírozottság mellett a törvényhozás képtelen hatékonyan segíteni a települések gondjainak orvoslását.

A vázolt okok miatt mindenki számára könnyen elérhető rendszer létrehozását szorgalmazzuk a közigazgatásban. Célunk az államigazgatási és önkormányzati szervek hatásköreinek átláthatóvá tétele, a feladat- és jogkörök finanszírozásának biztosítása. Elengedhetetlen, hogy pontosan és értelmezhetően

osztódjanak meg az államigazgatási és önkormányzati szervek közötti jog- és feladatkörök.

Alapelvünk, hogy az államnak az önkormányzati jogkörökben foglalt feladatok elvégzésére arányos forrásokat kell biztosítania. Az települési és kerületi önkormányzatok állami bevételeinek elosztását az egyenrangúság és egyenértékűség elve szerint kell biztosítani, azaz egy-egy régiót elhelyezkedése, vagy mérete miatt nem érhet hátrányos megkülönböztetés.

1. Egyszerűsített közigazgatást, természetes régiókon alapuló megyei rendszert

- A polgárok hivatali ügyintézését egyszerűbbé és hatékonyabbá kell tenni. Az állami hivatalokban továbbra is az egyablakos ügyintézés megvalósítását kell folytatni, fejleszteni kell az elektronikus ügyintézés, az informatika alkalmazását a közigazgatás minden területén.
- Hibásnak tartjuk az ország regionális felosztását. A régiók gazdasági fejlődését, a közösségek megtartását, a kulturális és turisztikai lehetőségek kiaknázását csak a természetes tájegységekre, gazdasági vonzáskörzetekre épülő regionális felosztás teszi lehetővé. Szorgalmazzuk a kerületi államigazgatási és önkormányzati

rendszer teljes átalakítását, melyben kiemelt helyet kapnak a gazdasági, kulturális értékek mellett a kisebbségek sajátos gondjainak megoldási javaslatai is. Ez a magyar közösség gondjaira is hosszútávú megoldást kínál. Ezért különleges jogállású regionális önkormányzatot (önkormányzatokat) kell kialakítani, amely pénzügyi, költségvetési önállósággal, gazdasági, területfejlesztési hatáskörökkel és az önálló működést biztosító jogkörökkel bír, hogy a régió ne legyen „áldozata” a kormány évtizedes alulfejlesztési politikájának.

- Támogatjuk a települések és régiók EU-ban kialakult együttműködését, valamint a kárpat-medencei és határmenti együttműködés minden formáját.

2. Helyi önkormányzatok

- Elfogadhatatlan a közigazgatás központosítása. Kezdeményezzük, hogy kizárólag az adott települések saját döntései alapján jöjjenek létre közös hivatalok az önkormányzati jogkörök ellátására.
- Ki kell alakítani az önkormányzati nyugdíjas lakások rendszerét. Adott településen nyugdíjasok maradhassanak saját közösségükben, ennek rendszerét kell ki alakítani!
- A községet megilleti a neve. A helyi népszavazás a demokratikus rendszer legnemesebb vívmánya, mely egy település nevének változtatásánál a közakaratot tükrözi. Szorgalmazzuk a központi hatatom ezt felülíró jogosultságának eltörlését.
- Módosítani kell a helyi adó- és illetéktörvényt. Az állandó lakhellyel rendelkező lakosságot ne érje pénzügyi diszkrimináció az állandó lakhely

nélküli beköltözőkkel szemben. Be kell vezetni a lakcímkártya intézményét.

- Törvényben kell rögzíteni, hogy egy-egy településre költözők, ismerve az ottani viszonyokat, azokat kötelesek elfogadni és tiszteletben tartani.

3. Az önkormányzatok állami finanszírozása

- A helyi és regionális önkormányzatok finanszírozását alapjaiban kell megváltoztatni, hogy a központi költségvetés bevételeiből a helyi önkormányzatok százalékarányosan részesedjenek. Ezt a költségvetési törvényben kívánjuk rögzíteni. Az egyenrangúság és egyenjogúság elve alapján töröljük a kisebb és alacsonyan fekvő települési önkormányzatok hátrányos megkülönböztetését.
- Pályázati alapot kell létrehozni, amely alacsony kamatú vagy kamatmentes hitelt biztosít az ön-

kormányzatoknak az EU-s pályázatoknál szükséges 5 százalékos önrész fedezésére.

4. Sajátos közösségi feladatok a közigazgatásban

- Létre kell hozni a különleges jogállású regionális önkormányzat (önkormányzatok) és a helyi önkormányzatok mellett a kisebbségi önkormányzatokat a szórvány- és peremvidéki kisebbségek számára. Önálló finanszírozással kell biztosítani a kisebbségek helyi kulturális, oktatásügyi és mediális öngazgatását. Szándékunkban áll a kisebbségi önkormányzatokról szóló törvény megalkotása.
- A magyar nyelvhasználat megerősödéséhez szlovákiai társadalmi presztízsének jelentős emelésére van szükség, ami csak a magyar

nyelv jogi státuszának megerősítésével érhető el. Ez gyakorlatilag a magyar nyelv regionális hivatalos nyelvvé válását jelenti, amelynek alapján a magyarlakta régiókban a szlovák nyelv ma meglévő státuszával azonos státuszt kapna, a közigazgatás egyes területein is. A dél-szlovákiai magyarlakta régiókban a szlovák nyelv és a magyar nyelv hivatalos nyelvi státuszát az egyenrangúság, a párhuzamoság és az egyenkénti komplex funkcionalitás elvei alapján szükséges rendezni (két regionális hivatalos nyelv).

Kovács György

Egészségügy

Az egészségügy alakulása társadalmi és gazdasági szempontból is hatalmas jelentőséggel bír, központi kérdése az emberek mindennapi életének.

A szlovák egészségügyben a kiadások, illetve az ehhez biztosított források évről évre magasabbak, a szolgáltatások minőségében és hatékonyságban azonban ez a pozitív trend nem figyelhető meg. Nemzetközi viszonylatban a rendszer átlagon aluli mutatókat produkál. A szisztematikus változtatás helyett a problémák ad hoc megoldását és rövidtávú, populistá intézkedéseket tapasztalhatunk.

A legnagyobb lehetőségek a kórházak és egészség-biztosítók működésének megváltoztatásában, a források realokációjában, valamint a gyógyszerfogyasztás mértékének csökkentésében van.

Az elmúlt évek rámutattak arra, hogy egyesek különösebb probléma és korlátozás nélkül kihasználják a korrumpált rendszert, az egészségügy fejlesztésére szolgáló jelentős forrásoktól fosztva meg az állampolgárokat.

Az egészségügyi biztosítók ellenőrzése és koordi-

nálása szintén kulcsfontosságú feladat. Jelenleg rengeteg forrásvész kárba áz által, hogy a rendszer nem transzparens. Különböző biztosítók ugyanazon szolgáltatásért eltérő összegeket térítenek meg, a térítés nem tükrözi az objektív költségeket, csakis a biztosítók és az egészségügyi szolgáltató megegyezésén alapul.

Szlovákiában évről évre növekszik a felhasznált gyógyszerek és egészségügyi eszközök mennyisége, az egy főre eső nominális gyógyszerfogyasztás nemzetközi összehasonlításban is rendkívül magas. A teljes egészségügyi kiadásokban a gyógyszerfelhasználás aránya meghaladja az OECD átlagát.

Az eHealth rendszerbevezetése évek óta húzódik. Valószínűleg már senki nem tudja pontosan mennyi pénzt is emésztett fel, s a rendszer elindítása, illetve annak működése még mindig kérdéses.

A negatív trend megállításához jobb és átláthatóbb rendszerek bevezetése, a kritikus problémák kezelése és a hatékonyság növelése szükséges. A rendszer megérett a változásra.

1. Az egészségügyi ellátás színvonalának javítása és a hatékonyság növelése

Az egészségügyi ellátás minőségét nagy mértékben meghatározza a források felhasználásának módja. Az OECD számításai alapján, ha Szlovákia kihasználná a lehetőségeit a hatékonyság növelésére az egészségügyben, egy harmaddal csökkenhetnének az erre fordított kiadások. Amennyiben a leghatékonyabb államok egészségügyi rendszerének követői és alkalmazói lennének, a jelenlegi kiadások akár 60%-kal is alacsonyabbak lehetnének. A minőség megítélésében fontos mutató az ún. elkerülhető elhalálozási index. Az Eurostat adatai alapján 2012-ben Szlovákiában ez

a szám 237 volt (az OECD átlag 123 volt 100 ezer főre vetítve), tehát ebben a tekintetben is átlagon aluli teljesítményt nyújt a szlovák egészségügy. Célunk 5 éven belül eljutni a cseh egészségügy szintjére.

Javasolni fogjuk a ma népbetegségnek számító daganatos megbetegedések, magas vérnyomás, diabétesz, agyvérzés, érrendszeri megbetegedések és az örökletes betegségek esetében a kötelező szűrések bevezetését és annak indokolatlan elmulasztása esetén magasabb egészségbiztosítási járulék kiszabását. Nagyon fontos egy népegészségügyi program bevezetése, melynek kiemelt céljai a következők: a dohányzás visszaszorítása, az alkohol- és drogprevenció, az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése és az élelmiszerbiztonság fejlesztése, a rendszeres testmozgás népszerűsítése, a közegészségügyi és járványügyi biztonság fokozása, valamint az egészséges életkörülmények kialakítása.

Prioritásaink:

- Az egészségügyi ellátásra való jogosultság definiálása és pontosítása.

- Az intézetek működésének rendszeres (havi, negyedévi) értékelése, összehasonlítása, és az eredmények nyilvánossá tétele.
- Átlátható versenykörnyezet kialakítása, központi elektronikus közbeszerzés bevezetése.
- Az egészségbiztosítók számának növelése és törvényes garancia arra, hogy az egészségbiztosítók által elért gazdasági eredmény (haszon) visszakerüljön az egészségügyi rendszer körforgásába.
- A kórházi ellátásban a várakozási idő lerövidítése, a rendelőkben a várakozás megszüntetése.
- Az egészséges életévek számának növelése.
- Szűrővizsgálatok rendszeresítése.
- Népegészségügyi program kidolgozása és bevezetése.

2. Kórházaink leépítésének megakadályozása és a rendelőintézetek fellendítése

A megfelelő munkakörnyezet a minőségi munkavégzés alapfeltétele. Ennek ellenére az elmúlt harminc évben teljes mértékben elhanyagolták régióink kórházait és rendelőintézeteit. Ha akadtak is beruházások, azok főleg a tarthatatlanná vált állapotok miatt történtek. Az ellátás színvonalának fellendítése és beruházások régióink intézeteibe kiemelt témaként jelenik meg programunkban.

Prioritásaink:

- Források biztosítása az állami költségvetésből modern berendezések beszerzésére és az épüle-

tek felújítására, ezzel megfelelő munkakörnyezetet teremtve az egészségügyi dolgozók számára.

- Komplex kórházreform a járó- és sürgősségi betegellátás figyelembevételével.
- A specializált egészségügyi ellátás fejlesztése régióinkban (onkológia, kardiológia, gasztroenterológia).
- A hosszú távú betegellátás biztosítása, mely figyelembe veszi a demográfiai fejlődés alakulását.
- Rehabilitáció előtérbe helyezése.
- Innovatív megoldások bevezetése (hatékony digitalizáció, távgyógyítás, modern gyógyszerek bevezetése a szlovák piacra)
- Adókedvezmények biztosítása a rendelőintézetek működtetőinek az első öt évben.

3. Az egészségügyi hivatást újra vonzóvá kell tenni

Szlovákiában a politika már hosszú ideje nem tördök az egészségügyi alkalmazottak helyzetével, ezért napjainkban az ágazat egyik legnagyobb problémája a munkaerőhiány és az egészségügyi dolgozók magas átlagéletkora. Ezt a helyzetet tovább súlyosbítja az egészségügyben dolgozók külföldre vándorlása. A jövőben ezért az egészségügyi minisztériumnak kezdeményeznie kell egy modern, szakmai oktatási reform bevezetését. Ez csak hosszú távon oldja meg a problémát, de megelőzi a munkaerőhiány további növekedését.

Minőségi egészségügyi ellátást csakis elégedett és kellőképpen motivált dolgozókkal lehet fenntartani. Ennek alapfeltételei az egészségügyi dolgozók megbecsülése, szakmai előmenetelének támogatása, és

a méltányos jutalmazás, ami figyelembe veszi az egészségügyi ellátás minőségét, a dolgozók tapasztaltságát és az elvégzett munka hatékonyságát is.

Prioritásaink:

- Egészségügyi oktatási reform, mely megfelel a 21. század elvárásainak, közép- és felsőfokú szinten egyaránt.
- A bérezési rendszer átalakítása a modern kor-nak megfelelően. A jutalmazás során figyelem-be kell venni az egészségügyi ellátás minősé-gét, a dolgozók tapasztaltságát, az elvégzett munka hatékonyságát és a környező országok egészségügyi dolgozóinak bérszintjét.
- Az általános és specializált orvosok számának nö-velése, a nővérek jogköreinek kiszélesítése a ha-tékonyabb egészségügyi szolgáltatás érdekében.
- Pénzügyi alapok létrehozása a kutatás támo-gatására.
- A pontos információszolgáltatás és a megfe-lelő kommunikáció módjának definiálása (be-teg-orvos/nővér, orvos-nővér).

- A kórházi vezetők függetlenségének biztosítá-sa, jogköreinek érvényesíthetősége, ill. a veze-tők felelősségre vonhatósága.

Németh Gabriella

Szociális politika

Szociális politikánk középpontjában a család áll. A családpolitika terén a családalapítás és a gyermekvállalás idejének kitolódása, az egygyermekes családmódel térnyerése és a széteső házasságok magas száma is jelzi a családtámogatási rendszer mielőbbi módosításának szükségességét.

1. A családtámogatás

A családtámogatás hatékonyságának növelése számunkra prioritás, új családvédelmi intézkedések bevezetését és a családvédelmi rendszer erősítését javasoljuk. Kiemelt célunk a családalapítást és a gyermekvállalást elősegítő új juttatások bevezetése. Felc számoljuk a szociális rendszer kirívó deformációit!

- A szülői hozzájárulást a legalább 270 napig munkaviszonyban lévő vagy 18. életévük elérése után iskolai tanulmányokat folytató diákok esetében a mindenkori minimálbér magasságában határozzuk meg, ikerszülés esetén pedig

a jogosultságot kiterjesztjük minden gyermekre.

- Az egyszeri szülési segély, az ún. kocsipénz a törvény által megszabott feltételek teljesítése mellett ikerszülés esetén minden gyermekre azonos összegben jár majd.
- Megemeljük az adóbónuszt, amely azonos összegben jár majd az összes iskolaköteles gyermek után.
- Ha a kiskorú gyermek maga is szülővé válik, a kiskorú anya szülei elveszítik jogosultságukat a családi pótlékra, amelynek folyósítása automatikusan megszűnik.
- A 3 év alatti gyermekekről való gondoskodásról szóló törvényt, az ún. bölcsődetörvényt úgy módosítjuk, hogy az a nagyszülőket is az intézményes ellátással azonos juttatásban részesítse.
- Lehetővé tesszük a nagyszülők számára a szülői hozzájárulással azonos mértékű nagyszülői hozzájárulást, amelyre az az aktív korban lévő, dolgozó nagyszülő lesz jogosult, aki a szülőktől átvállalja a gyermek egész napos ellátását annak legfeljebb 3 éves koráig. Ez a gondozási idő

egyben beszámítódik a nagyszülő nyugdíjbiztosításának idejébe.

A lakáspolitikán változtatni kell, hozzá kell segíteni a fiatalokat az első lakás könnyebb megszerzéséhez, hatékony, államilag támogatott bérlakás-programra van szükség.

- A lakásvásárlási jelzáloghitelhez az állam minden egyes megszületett gyermek után 5.000,00 €-val járuljon hozzá, amit a gyermek 1 éves kora után leírnak a hitelből.
- Az Állami Lakásfejlesztő Alap segítségével állami START bérlakások építését támogatjuk.
- Törvényileg biztosítjuk a rendszerváltás után felszámolt védőnői hálózat újraindítását.

Át kell értékelni az állami szociális juttatásokat is, amelyek évek óta nem emelkedtek.

- Megemeljük a temetkezési hozzájárulás összegét, amely évek óta nem emelkedett.
- A jogosultak körét kiterjesztjük jogi személyekre is, pl. az önkormányzatokra, amelyeket gyak-

ran terhelnek a hajléktalanok eltemetetésének költségei.

Nulla toleranciát hirdetünk minden nemű erőszaknak, legyen az a nők, gyermekek, idősek, de akár férfiak kárára elkövetett erőszakos cselekmény.

- Megelőző programokkal, a krízisközpontok, védett lakhatás kialakításának támogatásával és a nonprofit szervezetekkel való szoros együttműködéssel biztosítunk menedéket, biztos hátteret a családi erőszak áldozatainak.
- Magyar nyelven is elérhetővé tesszük a szociális, pszichológiai és jogi tanácsadást, a segélyvonalak, speciális krízisközpontok működését.

2. Foglalkoztatás- politika

Célunk a foglalkoztatás növelése, új munkahelyek teremtése, a közmunka program új alapokra helyezése. Elsősorban a magas munkanélküliséggel küzdő régiókban teremtünk munkahelyeket, a beruházásokat ide irányítjuk. Támogatjuk a rugalmas munkaerőpiacot, a családbarát foglalkoztatást. Szorgalmazni fogjuk az esélyegyenlőség alapelveinek betartását a foglalkoztatás terén is. Családbarát foglalkoztatáspolitikával elősegítjük a családi és a munkahelyi kötelezettségek összehangolását.

- Törvényileg szabályozzuk az osztott munkaidős foglalkoztatást.
- A bölcsőde és óvoda hálózat fejlesztését a szükséges pénzügyi háttérrel és a rendszerű állam támogatásokkal biztosítjuk.

Programunk nagy része a vállalkozásbarát törvények

megalkotására irányul, elsődlegesen a kisvállalkozók- nagyrészt kényszervállalkozók - járulékkerheinek mérséklésére.

- A járulékok csökkentésével is ösztönözzük a munkáltatókat a többszörösen hátrányos helyzetű munkaerő alkalmazására.
- Jelentősebb adó- és járulékkedvezményekkel támogatjuk a halmozottan hátrányos helyzetű munkanélkülieket vagy csökkentett munkaképességű munkaerőt alkalmazókat.

A déli járásokban a mezőgazdasági termelés visszaállítása és az ezzel szorosan összefüggő feldolgozóipar újbóli létrehozása az egyik kulcsfeladat, amely csökkentheti a munkanélküliséget. Az átképzési programok, nemzeti projektek átdolgozásra szorulnak, a foglalkoztatáspolitikát a munkaerőpiac igényei szerint alakítjuk. A tisztességgel elvégzett munkáért annak megfelelő bér jár, a keresetnek biztosítania kell a tisztas megélhetést!

- A minimálbér összegét a szociális partnerekkel és a munkáltatók szövetségével való egyezte-

tés után, az előző évi átlagkereset középértékének (medián) 60%-ában határozzuk meg.

A munkaerőpiacon sürgős segítségre, támogatásra szorul az ötvenes korosztály és a tartósan munkanélküliként nyilvántartottak. Állami segítséggel a munkahelyteremtést kell szolgálni azokban a régiókban, ahol a piac erre nem képes.

- A közmunkaprogramot és annak rendszerét átdolgozzuk, termelői irányba visszük
- A mélyszegénységben élők és szociálisan rászorulóknak számára megteremtjük a háztáji gazdálkodás alapfeltételeit

A fogyatékkal élők foglalkoztatását törvénymódosítással segítjük elő. A munkáltatóknak hatékony, ösztönző megoldásként a jelenleginél nagyobb mértékű járulékkedvezményt biztosítunk a fogyatékkal élők alkalmazásáért. Külön figyelmet fordítunk a pályakezdő, szakmai gyakorlattal nem rendelkező fogyatékkal élők támogatására. Célunk, hogy aki rokkantnyugdíjasként képes dolgozni, annak legyen munkahelye.

- A fogyatékkal élő munkaerő alacsonyabb produktivitásból eredő bevételkiesést kompenzálja a munkaadónak.
- Csökkentjük a bürokráciát, könnyítünk a pályázati feltételeken és növeljük a támogatás nagyságát.
- A munkaadókkal együttműködve kidolgozzuk az egyes foglalkozások alapkövetelményeit (profesiogram).

3. A nyugdíjrendszer

Célunk a stabilitás visszaállítása, a nyugdíjkorhatár módosítása, az idősek tisztességes megélhetésének biztosítása, érezhető nyugdíjvalorizáció, a többpilléres nyugdíjrendszer népszerűsítése, új intézkedések bevezetése. Fontosnak tartjuk a méltó időskor biztosítását, a nyugdíjasok életminőségének javítását.

- Az államilag megszabott nyugdíjkorhatár meghatározásakor vissza kell térni a korábbi me-

chanizmushoz: a korhatár a várható élettartammal párhuzamosan növekedjen.

- Támogatjuk a többpilléres nyugdíjrendszer fenntartását.
- A II. pillérbe a járulékot fokozatosan visszaállítjuk 9 százalékra.
- Támogatjuk a nyugdíjak rendszeres valorizációját a keresetek és az infláció mértékének alakulása szerint.
- Törvénymódosítással kiterjesztjük az adóbónusz érvényesítését a dolgozó gyermekkel egy háztartásban élő nyugdíjas, egyéb bevétellel nem rendelkező szülőre is.
- A Szociális Biztosítónak befizetett első pilléres nyugdíjjárulékból valamelyik szülőnek felajánlható 1%-os részesedés a korábbi gondos szülőket jutalmazza.
- Népszerűsíteni fogjuk a III. nyugdíjpillért, ösztönözni a produktív korban lévő munkavállalókat a III. pillérbe való belépésre.
- Javasoljuk a munkaerőpiacra belépő fiatalok automatikus beléptetését a II. nyugdíjpillérbe

- Visszaállítjuk minden takarékoskodó számára a III. nyugdíjpillérbe befizetett teljes összeg jóváírásának lehetőségét és megszüntetjük az életjáradék kizárólagosságát.
- A nyugdíjas kisiparos, kisvállalkozó, 10 000 euró bevételig csupán 10 százalék adót és csak egészségbiztosítást fizet majd.
- A megítélt szolgálati nyugdíj csak abban az esetben járjon teljes egészében, ha egyedüli bevételi forrást jelent.
- Aki a szolgálati nyugdíj mellett munkát vállal és bruttó keresete meghaladja a havi nettó 500,00 €-t, az a megítélt szolgálati nyugdíj 50%-ra lesz csak jogosult.

4. A szociális szolgáltatások

- A szociális szolgáltatások biztosítását nemzeti prioritássá kell tenni. Halaszthatatlanul szük-

séges egy komplex szociális és egészségügyi gondoskodásról szóló törvény kidolgozása és a Rászorultsági Alap létrehozása

- A választási ciklus elején az egészségügyben tevékenykedő szakmai szervezetek és a szociális szolgáltatók szövetsége képviselőinek javaslatait figyelembe véve kidolgozzuk hosszantartó intézményi ellátást biztosító törvényjavaslatot.

Támogatjuk az önkormányzati és nonprofit szolgáltatók finanszírozásának egyenrangúsítását, az ápoló szolgálatok nagyobb mértékű állami támogatását, hogy a rászorulóknak minél tovább megmaradhassanak megszokott, otthoni környezetükben, vagy a szolgáltatást az otthoni körülményekhez leginkább hasonló intézményben biztosítsák számukra.

- A fenti célkitűzéseket szem előtt tartva módosítjuk a szociális szolgáltatásokról szóló törvényt.

Szorgalmazni fogjuk, hogy gyarapodjon a szakképzett terepmunkások száma, bővüljön a családias szociális intézmények, nyugdíjas otthonok hálózata és elérhe-

tősége is. A gondozásra szoruló egyénnek lehetőséget kell adni arra, hogy maga döntse el, otthonában vagy intézményben tart-e igényt a gondozásra.

- Bevezetjük a személyre szóló ápolási díj folyósítását.
- A biztosítási rendszert kiterjesztjük az otthoni tartós ellátásra.
- A többforrásos finanszírozási rendszert célirányossá kell tenni, meg kell teremteni a személyre szóló idősgondozás támogatási feltételeit.

Átalakítjuk az egészségi állapotot elbíráló, szakorvosi véleményt kiadó szervek hálózatát. Egy elbíráló szerve van szükség, melynek szakvéleménye minden szolgáltató számára érvényes lesz. Szorgalmazni fogjuk a tartós betegellátást biztosító alap létrehozását, melynek a szociális biztosítóról szóló törvény adna keretet.

- Az egészségi állapotot elbíráló szakorvosi vélemény mind a helyi, mind a megyei, mind a munkaügyi hivatal szociális osztálya, valamint a nonprofit szervezetek számára is érvényes lesz.
- Szociális biztosítás keretén belül létrehozunk

az ún. Rászorultsági Alapot, amely az egyén komplex egészségügyi és szociális intézményi ellátását biztosítaná.

- Szorgalmazni fogjuk az intézményes ellátást nyújtó szolgáltatásoknál a magyar nyelvű szolgáltatók hálózatának bővítését.

5. A romák fokozatos felzárkóztatásának és integrációjának elősegítése

A roma etnikum sajátos helyzetét, gondjait együttesen kell kezelni. Nem lehet különválasztani az oktatást, foglalkoztatást, lakhatási problémákat. Elősegítjük az előítéletek és sztereotípiák fokozatos felszámolását és az integrációra hajlamos romák fokozatos felzárkóztatását.

- A tervezett intézkedések gyakorlatba ültetéséhez módosítani fogjuk a foglalkoztatási törvényt, amelyen keresztül fokozott figyelmet szentelünk majd a romák felemelkedését segítő intézkedések bevezetésének.
- A svájci és a magyarországi gyakorlatot követve javasolni fogjuk az ún. tanodák, biztos kezdetek házának bevezetését szolgáló törvénytervezet kidolgozását.
- Biztosítjuk a hálózat működési, anyagi és személyi feltételeit.
- Hatékonyabbá tesszük a roma asszisztensek képzését, mert munkájuk az oktatási, egészségmegőrző, valamint a szocializációs folyamatban nélkülözhetetlen.
- A felzárkóztatást elősegítendő szorosabbá tesszük a romák és a történelmi egyházak közötti együttműködést és a roma közösséget nagyobb mértékben bevonjuk az egyházi rendezvényekbe.

Gál Zsolt

Gazdaság

Alapvető célok:

- Vállalkozóbarát, munkahelyteremtést ösztönző gazdaságpolitika, hogy megérje dolgozni és értéket teremteni, versenyképes legyen az ország és a vállalatok.
- Rugalmas munkaerőpiac sokféle foglalkoztatási formával, hogy mindenki megtalálhassa a neki leginkább megfelelő munkahelyet.

Helyzetelemzés:

Szlovákia nemrég a térség vezető reformországa volt, a leggyorsabban növekvő és felzárkózó min-taország, amely rászolgált a „tátrai tigris” elnevezésre. A Fico-kormányok alatt ennek vége szakadt. Visszacúsztunk a különböző ranglistákon, a növekedés, az uniós átlaghoz való felzárkózás elakadt, az ország tőkevonzó képessége visszaesett és egy-

re inkább úgy tűnik, hogy a közepes jövedelmű országok csapdájában rekedünk. A Fico-kormányok a vállalkozásokat és a munkát terhelő adó- és járulékkerheket felemelték, új adónemeket, különadókat, adminisztratív kötelezettségeket vezettek be. Ezt a későbbi adócsökkentések máig nem voltak képesek ellensúlyozni, sőt, a helyzet tovább romlik a felelőtlen, demagóg és populista intézkedések miatt. Kilátásainkat tovább rontja a hatalmas, rendszerszintű korrupció, a politika összefonódása a szervezett bűnözéssel. Ideje felzavarni ezt az állóvizet! Szlovákiának reformokra van szüksége, újra fel kell rázni az országot, visszavezetni a felzárkózás útjára! Mára felértük a korábbi jobboldali reformok gazdasági eredményeit, ahogy a felzárkózásunkra fordítható EU-s pénzalapok jó részét is. Változás nélkül csak további stagnálás és lecsúszás jön, amit mindenki megérez majd az életszínvonal csökkenésével.

Főbb programpontok:

- Az állam a vállalkozók és a munkahelyteremtés akadályozása helyett teremtsen olyan gazdasági környezetet, ahol megéri dolgozni, munkahelyeket létrehozni, beruházni, egyszóval értéket teremteni. Ezért csökkentjük a bürokratikus terheket és költségeket, felhasználóbarát ügyintézési rendszert alakítunk ki.
- Csökkentjük a vállalkozásokra, azon belül is különösen a munkára, foglalkoztatásra nehezedő adó és járulékterheket, egyszerűsítjük az adóügyi adminisztrációt.
- Rugalmasabbá tesszük a munkaerőpiacot a változatos foglalkoztatási formák bevezetésével, hogy a munkaadók és munkavállalók a saját preferenciáiknak leginkább megfelelő feltételekkel kínáljanak, ill. vállaljanak munkát. Alapvető célunk a versenyképesség növelése, felkészülés a negyedik ipari forradalomra, a kutatás-fejlesztés nagyobb támogatása.

RÉSZLETESEBB PROGRAMPONTOK:

1. Bürokratikus terhek csökkentése, felhasználóbarát ügyintézés:

Az államnak vállalkozó- és ügyfélbarát gazdasági környezetet és ügyintézési rendszert kell biztosítania, hogy a gazdasági szereplők a hivatalokba járás és az adminisztratív teendők helyett a munkájukra és az értékteremtésre koncentrálhassanak.

- Megszüntetnénk a munkahelyi egészségügyi szolgálatot az I. és a II. rizikó kategóriába tartozó cégek esetében (a III. és IV. kategóriába tartozóknál nem). Megszüntetnénk a kötelező

étkezési jegyeket (a munkaadó választhatna a készpénzes fizetés és az utalvány között, vagy biztosítja az étkeztetést).

- Javasoljuk, hogy az adótörvények és a vállalkozások bürokratikus terheire vonatkozó legfontosabb jogszabályok évente csak egyszer, január elsejétől változhassanak, kerülendő a törvények állandó módosításait, amelyek a vállalkozások számára szinte követhetetlenek.
- Javasoljuk egy általános egyéni vállalkozói forma létrehozását, amellyel bármilyen, egyéb engedélyhez nem kötött munka vagy vállalkozói tevékenység végezhető. Javasoljuk az engedélyhez kötött vállalkozói tevékenységek számának csökkentését.
- Javasoljuk a vállalkozók által a hivataloknak küldött jelentések egyszerűsítését: az összes jelentést egy határidővel, egy internetes honlapra tölthessék fel. A kis- és közepes vállalkozások esetében meg kell szüntetni egy sor felesleges hivatalos jelentést, kimutatást, például a nyitvatartási- és munkaidőről, a cégek tevékenységéről és szervezeti felépítéséről stb.
- „Egy jön – egy megy” elv: minden új, bürokratikus terhet növelő jogszabály elfogadásakor meg kell szüntetni egy már létező kötelezettséget, előírást. Javasoljuk az ún. „sunset” klauzula beépítését minden új, bürokratikus terhet növelő jogszabályba, miszerint ezek csak három évig lennének érvényesek, utána a parlamentben újra szavazni kell a meghosszabbításukról.
- Javasoljuk különböző praktikus, ügyfélbarát szolgáltatások létrehozását a közsféra intézményeiben, mint például ingyenes wifi hozzáférés, gyermekszarkok (játékszarkok) kialakítása a nagyobb hivatalokban, vagy a 400 m²-nél nagyobb, közszolgáltatást nyújtó intézményekben nyilvános mellékhelyiségek létrehozása az ügyfelek számára.

2. Adó és járulékterhek csökkentése, az adminisztráció egyszerűsítése:

Kiemelt célunk az adó és járulékterhek csökkentése és a hivatali ügyintézés egyszerűsítése. Jelenleg egy vállalkozóra aránytalanul nagy terhet ró, hogy kénytelen többféle állami intézménnyel párhuzamosan kommunikálni (Adóhivatal, Szociális Biztosító, egészségbiztosítók, egyéb hatóságok), amelyekhez különböző nyomtatványokat ad be, sokszor azonos tartalommal. Különböző ügyfélfogadási időkben, eltérő hivatalokban kell megjelennie, eltérő számlákra utalja a kötelező díjakat, elvonásokat stb. Ez helyett legyen lehetősége egyablakos ügyintézésrel, illetve egy internetes felületre való feltöltéssel elintézni az adó- és járulékbevallást és egyéb adminisztratív kötelességeit!

- Támogatjuk a visszatérést a 19%-os egységes adókulcshoz, és ha van rá lehetőség, ezt is tovább kell csökkenteni. A jövedelem vagy nyereség típusától függetlenül, egységes adókulcsot vetnénk ki. Megszüntetnénk a kettős adózatást, főként a biztosításokra kivetett 8%-os büntetőadót, az osztalékadót és a szabályozott vállalatok különadóját.
- Javasoljuk a szuperbruttó bér bevezetését: a munkaadó és a munkavállaló által fizetett járulékokat összevonnánk, a bért egy adó, egy egészségügyi és egy szociális járulék terhelné, így a rendszer egyszerűsödne. A természetes személyek és egyéni vállalkozók esetében javasoljuk az egy nyomtatványon és egy hivatalban, egyablakos ügyintézés keretében megvalósuló egységes adó -és járulékfizetés (ill. bevallás) lehetőségének megteremtését.
- Támogatjuk, hogy az adóelőleg (negyedévenkénti) fizetési köteletségének határa az érvényes 2500 euróról 10 ezer euróra emelkedjen. Szorgalmazzuk, hogy a nem bérjellegű

juttatások után a munkáltatónak ne kelljen járulékot fizetni.

- Az adóék (a munkára nehezedő együttes adó és járulékterhek mértéke) nemzetközileg és regionálisan is nagyon magas Szlovákiában, ezért mindenképpen csökkenteni kell, hogy legalább a V4-ek többi tagjának átlagához közelítsen. Javasoljuk az adómentes alaphoz hasonlóan egy járulékmentes alap bevezetését, hogy a bruttó bérek emelése nélkül is emelkedjenek a nettó jövedelmek és/vagy csökkenjenek a munkáltatók terhei. Ennek összege egységes lenne az alkalmazottak, a megbízási szerződés alapján dolgozók, a részmunkaidős szerződések, valamint a nyugdíj mellett dolgozók esetében is. Az egyéni vállalkozók járulékterhe (a minimális járulékok szintje) szintén nagyon magas, ezért számukra a kivetési alapot az átlagbér 50 százalékáról annak legfeljebb 35%-ra csökkentenénk.
- Javasoljuk, hogy Észtországhoz hasonlóan az újra befektetett nyereség legyen adómentes, ez nagyban előmozdítaná a beruházásokat.

- Eltörölnénk a cégek által (az alkalmazottak száma alapján) fizetett kötelező TV és rádió előfizetési díjakat.

3. Rugalmas munkaerőpiac:

Fontos, hogy rugalmasabbá tegyük a munkaerőpiacot, azaz minél jobban tágítsuk a törvényi kereteket ahhoz, hogy a munkaadók és a munkavállalók saját preferenciáik szerint választhassák meg a munkában eltöltött idő hosszát, gyakoriságát, a munkavégzés helyét stb., hogy mindenki létrehozassa, ill. megtalálhassa a neki megfelelő munkahelyet.

- Célunk a rugalmas munkaerőpiac megteremtése, támogatjuk a változatos foglalkoztatási formákat. Javasoljuk a részmunkaidő, az osztott munkaidő, az otthonról végzett távmunka,

a mezőgazdasági brigádmunka és szezonális munkák, a duális képzés keretében történő és a nyugdíj melletti munkavállalás megkönnyítését, ezek adminisztratív és pénzügyi terheinek csökkentését. A megbízási szerződéseket leegyszerűsítsük egyetlen típusra.

- Az ország, a vállalatok és különösen a kis- és közepes vállalkozások (KKV-k) versenyképességének javítása kulcsfontosságú. A gazdaság kettészakadt, a KKV-k termelékenysége jelentősen elmarad a multinacionális nagyvállalatokétól. A két csoport közti távolság csökkentésével kapcsolódási pontokat kell találni, hogy minél több KKV válhasson a multik beszállítójává, illetve hogy néhány ki tudjon törni és maga is nemzetközi nagyvállalattá válhasson. Az OECD tagállamok közül a legnagyobb mértékben éppen Szlovákia gazdaságát fenyegeti a negyedik ipari forradalom, amelynek kihívásaira (robotizáció, technológiaváltás, digitalizáció, mesterséges intelligencia stb.) fel kell készülni. Ez komplex megoldásokat igényel minden ágazatban, az oktatástól a közzféra informatizációjáig (lásd a többi alfejezetet). A gazdaságpolitikán belül különösen fontos a kutatás-fejlesztés (K+F) nagyobb támogatása – a magánszektorban különböző kedvezményekkel, a közzférában az állami K+F kiadások megemelésével.
- Az Európai Szociális Charta ajánlásából kiindulva, a szociális partnerekkel és a munkáltatók szövetségével való egyeztetés után fogjuk javasolni a minimálbér mértékét, amelyet az előző évi átlagkereset középértékének (medián) 60 százalékában határozunk meg.
- Javasoljuk a minimálbér 6 sávjának, a Munka Törvénykönyvében lévő ún. koefficienseknek az eltörlését, azaz egy egységes minimálbér maradna. Támogatjuk a minimálbérből levezetett különböző bérpótlékok csökkentését és egységesítését: a hétvégi, ünnepi munkáért és az éjszakai műszakért egységesen a minimálbér 30%-át kitevő bérpótlékot javasolunk.
- A jelenleg (túlórakkal együtt) 48 órában maximalizált munkahét felső határát megemelnénk:

miközben bárkinek lehet másodállása, megbízási szerződéses munkája vagy akár egyéni vállalkozása a foglalkoztatotti státusza mellett, a törvény csak azokat akadályozza, akik épp a munkahelyükön akarnának többet dolgozni.

- Vissza kellene állítani a szakszervezetek reprezentatív jellegét – a szakszervezeti vezetőknek igazolniuk kellene a vállalaton belül, hogy legalább az alkalmazottak egyharmadát képviselik. Támogatjuk a kollektív szerződések decentralizált jellegét, azok csak az adott vállalatokon belül legyenek érvényesek, ahol a munkaadók és szakszervezetek megegyeztek, ne lehessen kiterjeszteni őket egész ágazatokra vagy az azokban tevékenykedő más cégekre.

Bauer Dávid

Pénzügy

Hiszünk abban, hogy az állam segíthet megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy mindenki boldogulhasson saját régiójában. Ez az itt élő magyarok, de a velünk együtt élő szlovákok, romák, ruszinok és más nemzetiségek érdeke is.

Az életszínvonal és a bérek növekedése csak a termelékenység növelésével, magasabb hozzáadott értékkel érhető el.

A szlovák gazdaság pénzügyi és gazdasági kitettsége jelentős, miközben az államnak az Euró övezeti tagság miatt kevés lehetősége van a pénzügyi egyensúly megteremtésére. Ezért elsősorban saját működési hatékonyságára, valamint az általa nyújtott szolgáltatások hatékonyságára kell összpontosítani. Önmagában a digitalizáció nem mindenre gyógyír.

Az állam saját magára fordított kiadásai az elmúlt években folyamatosan nőnek, az ott megvalósított digitalizáció sem növelte úgy a produktivitást, hogy az kiegyensúlyozza a kiadások növekedését, ezért ezen a téren is van teendő az államigazgatásban. Hiszünk abban, hogy a hatékony önkormányzatok is hozzájárulhatnak a régiók sikeréhez, ezért egyes

esetekben azok felhatalmazására, egyes állami tevékenységek kiszervezésére van szükség.

A pénzügyi programunkban bemutatott megoldások két célt szolgálnak:

- Meg kell találni azokat a belső hajtóerőket, amelyek az európai ipari és pénzügyi változások mellett is garantálják a gazdasági növekedést a régiókban. Ott, ahol túlnyomó többségben vannak a kis-és közepes vállalkozások.
- Hogy a régiók közötti különbségek, fenntartható gazdasági növekedés mellett, csökkenjenek

Pénzügyi programunk három fő területre osztható:

- 1.** A dél-szlovákiai járásokban élők életszínvonalának növelése
- 2.** Karcsú, de erős állam
- 3.** Kis- és közepes vállalkozóknak kedvező vállal-kozási környezet

1. A dél-szlovákiai járásokban élők életszínvonalának növelése

Olyan pénzügyi politikára törekszünk, ami a régióink felzárkóztatását támogatja. Ennek része az alacsonyabb, de következetes, munkán alapuló adó és járulék.

Az adóelemek egyszerűsítése, a szociális, egészségügyi és adóterhek optimalizációja, egyszerűsített beszedése tervezhetőbbé és kiszámíthatóbbá, ugyanakkor átláthatóbbá tenné a költségvetési bevételeket.

A szlovákiai regionális különbségek számottevők, mind a foglalkoztatás, mind pedig a produktivitás és a lakosság eladósodottsága szempontjából. Az elmara-dott régiókban támogatnánk a jövedelemadó-befizetési moratóriumot abban az esetben, ha egy éven belül ez az összeg beruházásra kerül az adott régióban. Adó és járulékpolitikában a tervezhetőségre, a haté-

kony beszédésre, valamint forráselosztásra és az elszámoltathatóságra törekszünk a következő módon:

- A személyi jövedelemadó felhasználásáról is szóló Önkormányzati törvény megváltoztatása olyan módon, ami megszünteti a déli települések hátrányos megkülönböztetését. Az egyenrangúság és egyenjogúság elve alapján töröljük a kisebb és alacsonyban fekvő települési önkormányzatok hátrányos megkülönböztetését.
- A beszedett társasági adók és SZJA egy részének közvetlen hatásán keresztül, átlátható módon érdekeltté tenni az önkormányzatokat abban, hogy területükön sikeres vállalkozások működjenek. Az SZJA, TAO megbontása úgy, hogy annak egy részét az önkormányzat határozhassa meg helyi vállalkozási adóként, a másik része pedig átláthatóan kerüljön visszaosztásra.
- Magas hozzáadott értékű, nem nehézipari, beruházás-intenzív iparágak, elsősorban IT importálása délre, valamint a mezőgazdaság, élelmiszeripar és turizmus támogatása, ehhez regionális fejlesztési ügynökségek kialakítása

és működtetése. A másodlagos mezőgazdasági termelés kiemelt kezelése. A primőr termékek helyi feldolgozásának ösztönzése, hogy a magas hozzáadott érték és a kiskereskedelmi ár-rés a régióban maradjon.

2. Karcsú, de erős állam

Hiszünk abban, hogy az államnak élen kell járnia hatékonyság növelésében és a működési költségek optimalizálásában, ami segíti a pénzügyi stabilitás megteremtését. Mindeközben tudatosan és hatékonyan kell eljárnia az adó-és járulékok beszedésénél. A hosszú távon kiegyensúlyozott államháztartást szorgalmazzuk, csökkenő adó és járulékteherrel.

- Professzionális menedzsmentet az államigazgatásba és az önkormányzatokba! Nem lehet

hatékony az olyan államigazgatás, ahol nincs álátható, elektronikus teljesítmény-értékelési rendszer. Tudatos belső hatékonyságnövelés az állami szférában az állami intézményék összevonásával (pl. Adó- és Szociális hivatal), közös állami ill. önkormányzati központok kialakítása („shared service”), a működés optimalizációja. A megmaradt államigazgatási pozíciók bérei a piaci béreknek kell, hogy megfeleljenek, hogy oda ne politikai jelöltek, hanem valódi szakemberek kerülhessenek.

- Vállalkozóbarát, de következetes adópolitikára törekszünk. Adózási innovációkat vezetünk be az adócsalások elkerülésére: EKR útdíj-ellenőrzés elektronikai megoldásai, fordított ÁFA-befizetés, online pénztárgépek, következetes mesterséges intelligencia alapú adókontroll. Közös IT megoldásokat és szabályokat javasolunk az adóelkerülés visszaszorítására a V4-es régión belül. Az ÁFA elkerülésben 5 éven belül minimum 15% javulást érünk el a be nem szedett ÁFA mostani, 25%-os mértékéről.

- Ügyfélszemeletet az államigazgatásba! 21. századi ügyfélszolgálati elvek mentén újraszervezzük az államigazgatást. A legtöbb szolgáltatást online csatornára tereljük (pl. mesterséges intelligenciában használt chatbot használatával), majd telefon és csak a végső, vagy komplex esetekben a személyes ügyintézés. Állami call centereket és ügyintézési központokat alakítunk ki, ügyfélablakokkal. Ahol csak lehetséges, ott online ügyintézési rendszereket fejlesztünk és vezetünk be.
- Visszatérünk a mainál alacsonyabb, egykulcsos személyi jövedelemadóhoz.
- Javasoljuk, hogy Észtországhoz hasonlóan, az újra befektetett nyereség legyen adómentes, ami nagyban előmozdítaná a beruházásokat.

3. Kis- és közepes vállalkozó-barát környezet

Dél-Szlovákia egyik kitörési pontja a kis-és középvállalatok lehetnek, ezért ezek támogatásának fokozott figyelmet szentelnénk. Javasoljuk, hogy az adótörvények és a vállalkozások bürokratikus terheit megváltoztató legfontosabb jogszabályok évente csak egyszer, január elsejétől változhassanak, kerülendő a törvények állandó, a kis- és közepes vállalkozások számára szinte követhetetlen módosításait. (Ettől csak a törvénymódosításban külön meghatározott módon, kivételes esetekben lehetne eltérni).

- Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a vállalkozói ismeretek oktatására a polgári és gazdasági ismeretek oktatásán belül, vagy akár külön tantárgyként.
- Javasoljuk az adómentes alaphoz hasonlóan egy járulékmentes alap bevezetését, hogy a bruttó

bérek emelése nélkül is nőhessenek a nettó, „tisztá” jövedelmek, és/vagy csökkenhessenek a munkáltatók terhei, különösen az alacsony keresetűek esetében. Ennek összege egységes lenne az alkalmazottak, a megbízási szerződésre dolgozók és a részmunkaidős szerződések, valamint a nyugdíj mellett dolgozók esetében is. Az egyéni vállalkozók járulékterhei (a minimális járulékok szintje) szintén nagyon magasak, mindenképpen csökkentenénk a kivetési alapot az átlagbér 50 százalékáról legfeljebb 35%-ra, optimális esetben a járulékterhek az alkalmazottakkal arányosan csökkennének. Az ÁFA befizetésének határidejét KKV-k esetében 1 hónapról 2-re növeljük, ezzel is segítve a vállalkozók pénzügyi stabilitását. A saját nyereségkivétel a kkv-k esetében nem lehet adózott.

Kiss Beóta

Oktatásügy

Helyzetelemzés

A szlovákiai közoktatásban alapvető problémaként definiálható a pénzihiány. Ez nyomon követhető a pedagógusok bérezésében, az iskolák alacsony költségvetésében. Mindez megnehezíti mind az intézmények szakmai fejlődését, mind tárgyi felszerelésének javulását, másrészt egyre nagyobb a pályaelhagyás mértéke. Még mindig túlnyomórészt a lexikális tudás az elvárt igény, különösen az érettségi követelményrendszerből kiindulva. A szakoktatásban a duális képzés nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A leszakadó régiók, a szociálisan hátrányos helyzetű családok és gyermekeik felzárkóztatása sem sikeres folyamat. A rendszeren belül a magyar tanítási nyelvű iskolák helyzete egyre nehezebb. A kicsi létszámok miatt sok oktatási intézmény fenntartási gondokkal küszködik. A szlovák nyelv tanításának módszertana nem felel meg a más anyanyelvű gyermekeknek, a történelem oktatásában pedig a nemzeti közösségünk igényei nem érvényesülnek, és ez szintén ér-

vényes mind a tankönyvek, mind az oktatáskutatás, elméleti pedagógiai feladatok területére is. A tanárképzésben alapvető hátrányként jelentkezik a pedagógus szakma alacsony társadalmi megítélése – nem mindig a legalkalmasabb jelöltek készülnek e pályára. Ugyanakkor tapasztalható, hogy a fiatal pedagógusok módszertani és emberi szempontból sem mindig a legfelkészültebben érkeznek az iskolákba.

1. Az önkormányzatiság elvének megőrzése az oktatásban, méltányos finanszírozás

A szlovákiai közoktatásban az alap- és középiskolák fenntartói általában a helyi és megyei önkormányzatok. Kivételt az egyházi- és magániskolák jelentenek, továbbá néhány más iskolatípus (pl. speciális isko-

lák, nyelviskolák stb.). Ezt az állapotot megőrzendő, demokratikus értéknek tekintjük. Ám az oktatásügy aggasztóan alacsony finanszírozása megmutatkozik a fenntartási nehézségekben és a pedagógusok még mindig alacsony bérezésében.

- Meg kell őrizni az önkormányzatiság elvét a közoktatásban a centralizáló törekvésekkel szemben. Az egyházi- és magán oktatási - nevelési intézményeket érintő időnkénti hátrányos megkülönböztetést kell kiküszöbölni, szükséges a partneri viszony támogatása.
- Kistérségi megállapodások esetében önkormányzati szövetségek fenntartói jogkörének megteremtését javasoljuk, illetve iskolabuszok hálózatának kiépítését.
- Javasoljuk, hogy a kezdő pedagógusok bére legalább a nemzetgazdasági átlagbér szintjét érje el.
- Javasoljuk, hogy a belügyminisztérium ne legyen iskolafenntartó.
- Javasoljuk az oktatásügy finanszírozásának egyszerűbb, átláthatóbb megoldását.

2. A közoktatás tartalmi reformja

Az elmúlt évtizedekben több reformot is végrehajtottak az oktatásügyben, ám valódi, mélyreható tartalmi reformot nem.

- A PISA felmérések tükrében is elengedhetetlen az oktatási reform. Elsősorban a tantárgyi kompetenciák fejlesztésére, a használható tudás megszerzésére irányuló kerettantervek létrehozása a cél.
- Nagyobb szerepet kell szánni a demokráciára való nevelésnek, a pénzügyi és informatikai ismereteknek, valamint a modern történelemnek (beleértve az Európai Unióról szóló ismereteket) is.
- Az idegen nyelvek oktatásának hatékonyabbá tétele érdekében szükséges az oktatás módszertanának modernizálása – alapfoktól felsőfokig.

3. Anyanyelvű művelődés minden fokon – oktatási öngazgatás megteremtése

A magyar iskolák fenntartása, működtetése nagy gondot jelent, elsősorban a csökkenő gyermeklétszám miatt. A jelenlegi törvényi helyzet nem reagál a magyar iskolák specifikus igényeire.

- A magyar tannyelvű iskolák gyarapodása és fejlődése érdekében átfogó kisebbségi törvény keretén belül oktatási öngazgatás megteremtését szorgalmazzuk a magyar és - igény szerint - egyéb nemzetrészek közoktatása számára.
- Az öngazgatás elemei:
 - A közoktatási törvény módosítása.
 - Felelős testület létrehozása, melynek jogkörébe tartozik: az intézmények fenntartása és finanszírozása erre kijelölt állami keret-

ből – emelt állami normatíva bevezetése.

- Pedagógiai intézet létrehozása és irányítása.
- Önálló kerettantervek, (pl. történelemoktatás), a szlovák nyelv oktatásában az idegen nyelv oktatási módszertanának alkalmazása.
- A magyarság igényeinek megfelelő tankönyvek kiadása, illetve behozatala .
- A földrajz- és történelemkönyvekben a magyar helységnevek és személynevek magyar nyelvű használata.
- A belső iskolai dokumentáció egynyelvű vezetése (magyarul), kivéve az olyan pedagógiai dokumentumokat, melyek az intézményen kívülre irányulnak (bizonyítványok stb.).
- A nemzetiségi (magyar) oktatásban megnyilvánuló pozitív megkülönböztetés, kisebbségvédelem.
- Eltökélt szándékunk megőrizni az anyanyelvű művelődés valamilyen fokát, minimálisan óvodát, kisiskolát minden olyan településen, ahol erre igény és lehetőség van.
- Támogatjuk a kisebbségek kultúrájáról szóló

tankönyv megszületését, egy közös, szlovák-magyar történelemkönyv kiadását, és közös tanulmányi programok szervezését, ahol szlovák és magyar diákok jobban megismerhetik egymást.

4. Tankönyvpiac átalakítása

A tankönyvek kiadása jelenleg bonyolult, nehezen átlátható rendszer, amelyben nem tükrözi az egyébként decentralizált közoktatás rendszerét. A tankönyvkiadás monopóliuma miatt az iskoláknak nincs választási lehetősége, így a helyi pedagógiai programok megvalósítása nehézkes.

- A modern és használható tudás elérése érdekében a tankönyvek kiadásának és terjesztésének átszervezését, liberalizációját javasoljuk: az iskolák maguk válasszanak az engedélyezett

tankönyvekből, amelyeket a versenyző kiadók kiadnak és a tankönyvterjesztők terjesztenek.

5. Szakoktatás korszerűbbé és hatékonyabbá tétele

A szakközépiskolai hálózat több olyan iskolatípussal rendelkezik, melyekre a gazdasági életben kevésbé van szükség, ugyanakkor vannak hiányszakmák, melyekre a képzési kapacitás nem elegendő. Háttérbe szorultak az általános ismeretek nyújtó iskolák, miközben az ipar gyorsan fejlődik, változik, és szükség van a jó alapokkal rendelkező munkaerő többszöri átképzésére.

- A szakoktatást a munkaerőpiac igényeinek megfelelően kell erősíteni. A duális oktatás támogatása szervezési és anyagi szempontból is szükséges.

- Javasoljuk a szakgimnázium iskolatípus létrehozását, a meglévő gimnáziumok mellett szakképzés indítása lehetőségének megteremtését.

6. Esélyegyenlőség az oktatásban

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok, a társadalom periferiáján élő közösségek és a speciális tanulási igényekkel rendelkező gyermekek esélyegyenlősége az oktatásban még mindig szakmai és társadalmi problémát jelent. Ez a jelenség bizonyos régiókban a magyar iskolákban fokozottan jelentkezik.

Támogatjuk az inkluzív oktatás hatékonyabbá tételét valamint a hátrányos helyzetű vagy tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esélyegyenlőségének erősítését. Az ehhez szükséges feltételek:

- A pedagógiai asszisztens szerepkör támogatá-

sa, erősítése, elsősorban anyagi és adminisztratív szempontból.

- Magyar ajkú szakszolgálati dolgozók képzése (logopédusok, pszichológusok stb.).
- A roma közösség helyzetének osztársadalmi – gazdasági, szociális - kezelése.
- Roma fiatalok egyetemi képzésének támogatása.
- Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a szellemi fogyatékkal élők oktatására létrehozott speciális iskolák és osztályok továbbra is gyakran a hátrányos helyzetű családokból származó gyermekek szegregáló helyévé válnak. A gyerekek sorsáról döntő diagnosztikai centrumok és a speciális iskolák gyakori intézményi és személyes összefonódásából adódó gondok megoldására szakmai párbeszédet kezdeményezünk.

7. Óvodai férőhelyek számának növelése

Fontosnak tartjuk, hogy az anyukák a gyermekeikkel 3 éves korig otthon maradhassanak, állami támogatással. Ha szükséges, meg kell teremteni annak a lehetőségét is, hogy az anyukák munkát vállalhassanak.

- Támogatjuk a bölcsődék számának növelését. Szükség van az óvodai férőhelyek növelésére is, összhangban a demográfiai előrejelzésekkel.
- Szorgalmazzuk, hogy azokon a településeken, ahol a magyar lakosság számaránya minimum 20 százalék, a fenntartó önkormányzatok hozzanak létre magyar óvodát vagy magyar nyelvű óvodai csoportot - tekintettel a kötelező óvodai felvétel bevezetésére.

8. Otthon a szülőföldön – célirányos ifjúságpolitika kialakítása

A fiatalok külföldre vándorlása elsősorban gazdasági okokból történik. Egyes kimutatások szerint már több százezer szlovákiai fiatal vállal munkát Nyugat-Európában vagy a tengerentúlon.

- A szülőföldön való boldogulás érdekében az ifjúságpolitikában szakmai programok létrehozását ösztönözzük, egyéb területekkel összhangban (gazdaság, régiófejlesztés, óvoda-felújítás stb.)

9. Felnőttképzés támogatása, pedagógusképzés átalakítása

A pedagógusképzés az oktatásügyünk sarkalatos pontja. A jövő iskoláját a jövő pedagógusai teremtik meg. A gyors technológiai változások, átképzések számának gyarapodása miatt az élethosszig tartó tanulásra folyamatos igény jelentkezik. Az egyetemi képzésben kevés szakon van lehetőség magyar nyelven tanulni.

- Támogatjuk a magyar nyelvű felnőttképzés bővítését, az egyetemi oktatásban meg kell őrizni a komáromi, pozsonyi és nyitrai magyar képzéseket, lehetőség szerint támogatjuk új szakok (nem tanári szakirány) akkreditációját.
- A felsőfokú oktatási intézmények finanszírozásában a mennyiségi kritériumok hátrányba szorítását kezdeményezzük a minőségi kritériumok javára.
- A pedagógusképzés átalakítását és a tanárok továbbképzésének megújítását javasoljuk,

pl. idegen nyelvű tanfolyamok beiktatásával. Ugyanakkor szükséges a tanári pályára készülő hallgatók fokozottabb módszertani és pszichológiai felkészítése – hogy megfeleljenek a modern kor kihívásainak.

10. A nők és a fiatalok közéleti szerepvállalásának ösztönzése

A szlovákiai közéletben európai mércével mérve kevés a női szereplő. A fiatalokra az a jellemző, hogy közönyösek a közéleti kérdések iránt. Nem kisebb probléma az sem, ha az ifjúsági szervezetek hangját nem hallják a döntéshozók.

Vállaljuk a magyar ifjúság, valamint a nők nagyobb közéleti szerepvállalásának ösztönzését rendezvényekkel, képzésekkel, együttműködve a civil szervezetekkel, kulturális és ifjúsági egyesületekkel.

Orosz Örs

Kultúra

BIZTOS FINANSZÍROZÁST, A RÉGIÓKAT ÁTSZELŐ EGYÜTTMŰKÖDÉST ÉS AZ INTÉZMÉNYEKET TÁMOGATÓ, BÁTOR ÉS TETTREKÉSZ FIATALOKAT NEVELŐ KULTÚRPOLITIKÁT AKARUNK

A kultúra közös megélése, kifejezése nélkülözhetetlen kapcsokkal fűzi össze az embereket. A közös kultúra a közös jövő záloga, olyasmi, mint a téglák közti habarcs: összetartja az egész épületet. Kisebbségben élve Szlovákiában a kultúra megtartó, összekötő szerepe még inkább felértékelődik. Felvidéki magyarok generációi szentelték életüket hagyományaink, irodalmunk, anyanyelvünk, dalaink és táncaink továbbadásának, épített örökségünk védelmének. Munkájukat erős parlamenti képviseléssel kívánjuk segíteni, intézményrendszerünknek biztos pénzügyi alapokat adni, jelképeink és anyanyelvünk szabad használatával pedig elérni azt, ami alapvető kellene, hogy legyen: hogy otthon érezzük magunkat idehaza.

A Magyar Közösségi Összefogás alapvető prioritása, hogy megteremtse a kulturális intézmények kiszámítható pénzügyi alapjait és bevonja az ifjúságot a kultúrateremtő, kultúraszervező munkába, ezáltal teremtve, perspektívát, lehetőségeket, megélhetést és összetartó közösséget.

1. A szlovákiai magyarság kulturális intézményi hátterének megerősítése, biztos pénzügyi támogatása

Intézményrendszerünk, országos hálózataink pótolhatatlan munkát végeznek a kultúra területén. Munkájuk sok önfeláldozással, önként vállalt terhekkel, kiszámíthatatlansággal jár. A magyar képviseltek működését biztos alapokra kell helyezni: ki kell harcolni a működésükhöz szükséges, kiszámítható állami támogatások rendszerét. Ezt a pénzügyi biztonságot a pályázatok tovább erősíthetik, de nem szerencsés, ha a programok szervezése, a tervezés mindig bizonytalanságban telik: vajon nyertes lesz-e a pályázat, s ha igen, elegendő forrást nyer-e a megvalósításhoz? A helyzet javítására a következő célkitűzéseket fogalmazzuk meg:

- A nemzetiségi intézményrendszer eseti támogatása helyett átalánytámogatások biztosítása.
- A Kisebbségi Kulturális Alap költségvetésének növelése, a magyar kisebbséggel szemben igazságtalan elosztási kulcs megváltoztatása, a működés reformja.
- A közmédia magyar adásainak (Pátria, TV) bővítése, nagyobb költségvetési keret színesebb tartalomra és a magyar nyelvű magán tévé- és rádiósugárzás lehetővé tétele a kötelező feliratkozás és fordítás eltörlésével.
- Kisebb, azonos tevékenységet végző közösségek országos hálózatokba rendezése, melyek aztán közös érdekérvényesítésre és finanszírozásra is képesek.

2. Közösségi értékeink ápolása és a fiatal nemzedék bevonása a kultúroteremtésbe

A kulturális tevékenységek oly szerteágazóak, hogy nehéz lenne egy-egy területet kiemelni közülük. Egy dolog mégis a napnál világosabb: a megkezdett munkát folytatni kell, ezért nagyobb figyelmet kell fordítani az utánpótlás nevelésére, képzésére és motiválására. Pártszövetségünk céljait az ifjú kultúremberek felkarolásával és támogatásával, intézményi keret szervezésével, műhelyfoglalkozások, mentorprogramok segítségével kívánja elérni. A mesteremberek, kultúraszervezők, csoportvezetők, művészek munkáját meg kell ismertetnünk a fiatalokkal. Lehetőséget kell adnunk arra, hogy az évtizedek munkájával megszerzett elméleti és gyakorlati tudásukat továbbadhassák a következő generációknak. Így el-

érhető, hogy a sokadszori újrakezdés helyett folyamatos fejlődés jellemezze a felvidéki magyar jövőt.

- Értékfeltáró kollégiumok, néprajztudományi, szociológiai, történeti műhelyképzések, terepmunkák biztosítása.
- Hagyományőrző iskolai táborok anyagi támogatása és ezek megfelelő népszerűsítése
- Az ifjú művészek támogatását és képviselőjét ellátó művészeti egyesület felállítása.
- Mentorprogramok, ahol az idősebb kultúraszervezők, szakemberek, mesteremberek továbbadhatják tudásukat.

3. Kulturális kapcsolatok erősítése és bővítése a régiók között

Ha a közösséget valóban egységbe akarjuk kovácsolni, fontos, hogy élő emberi kapcsolatok alakuljanak ki, melyeknek nem áll útjában a földrajzi távolság. Kelet- és Közép-Szlovákia magyarul a régióit egy hálózatba kell fogni a nyugati területekkel, össze kell kapcsolni a közös célok, értékek és érdeklődési területek mentén. Fontos, hogy Felvidék-szerte található természeti kincseinket és épített emlékeinket be tudjuk mutatni a más régiókból érkezőknek is. Közösségeinknek élő baráti- és munkakapcsolatokat kell kialakítaniuk ahhoz, hogy működésük még hatékonyabb, erőfeszítésük gyümölcse még láthatóbb legyen. Az egységes magyar képviselő az utazási költségek anyagi fedezetének biztosításával, országos

kultúraszervezői és kapcsolattartói hálózat kiépítésével és ösztöndíjprogramokkal kívánja ezt segíteni. A keleti régiók pozitív diszkriminációjával elérhető, hogy értékeik, közösségeik országszerte láthatóvá váljanak, a nyugat-szlovákiai lakosság pedig ezáltal megismerhesse szülőföldje rejtett értékeit is.

- Mini Petőfi Program, pl. nyugat-szlovákiai fiatalok bevonása keleti kulturális intézmények tevékenységébe.
- Regionális kulturális kincseink régiók közötti népszerűsítése.
- Régiókat összekötő egyházi és kulturális személyiségek megbízása.

4. A fiatalság politikai kultúrájának, közösség iránti tettekézségének növelése

Ahogy programunkból kitűnik, az első lépés a kultúra biztos alapokra helyezése. A fiatalság bevonásával a programok és szervezetek működésének folyamatossága is garantálható, a 3. pontban taglalt, régiók közti kapcsolatteremtés pedig földrajzi szempontból garantálja a színvonalas működést. Ahhoz viszont, hogy mindez hosszú távon is fenntartható legyen, fontos, hogy a fiatalokat a közügyekkel is megismertessük, s a közösség képviselete újra tiszteletreméltó küldetés, jövőkép legyen számukra. A közügyek felvállalásától sokakat éppen az tántorít el, mennyire lenézett, alábecsült ez az egyébként rendkívül fontos feladat. El kell ér-

nünk, hogy a következő generációk tudatosítsák: ők maguk alakítják a jövőt, azért igyekezzenek, hogy képességeik kamatoztatásával egyéni sikereik mellett az egész közösséget felemeljék. A szlovákiai magyarság azzal nyeri a legtöbbet, ha felkészült, valóban érdemes emberek képviselik. Szövetségünk ezt a politikai kultúrát népszerűsítő előadások, gyakorlati programok meghirdetésével és vitafórumok szervezésével kívánja elősegíteni.

- A közéletről való önálló véleményalkotás elősegítése vitafórumok, kerekasztal beszélgetések és közügyekről szóló előadások szervezésével.
- A fiatalok közéletben való szerepvállalását elősegítő gyakorlati programok, politikatudományi és diplomáciai képzések, oktatási- és mentorprogramok kialakítása.
- Közhasznú önkéntes programok támogatása.

Mózses Szabolcs

A photograph showing several hands holding white puzzle pieces against a bright, glowing sun in the background. The sun is positioned in the upper center, creating a strong lens flare and illuminating the scene. The puzzle pieces are arranged in a way that suggests they are being brought together. The overall mood is one of collaboration and building something together.

Kisebbségi jogok

Helyzetelemzés:

Szlovákia többnemzetiségű országnak számít, ám a nemzeti kisebbségekhez tartozó polgárok száma és aránya folyamatosan csökken. Az államnak a kisebbségi jogokon keresztül kell védelmet nyújtania a nemzeti kisebbségek számára, ám amint a magyarok számának az elmúlt harminc év alatti drasztikus csökkenése is mutatja, ezek nincsenek kellő szinten biztosítva.

A kisebbségi jogok bővülése az utóbbi harminc évben két okra volt visszavezethető: az egyik a magyar politikusok kormánytagsága, a másik a csatlakozási folyamatok során érkező külső nyomás. Szlovákia euroatlanti integrációjának lezárultával az utóbbi hatás megszűnt, ráadásul a nemzetközi emberjogi közegben a nemzeti kisebbségi jogok helyett más típusú kisebbségi jogok kerültek fókuszba. Az utóbbi tíz évben a belpolitikában marginalizálódtak a kisebbségi ügyek, így rendszerszintű változásokra nem került sor.

Célunk, hogy a jó magyar-szlovák államközi és nemzetek közti viszony megtartása és további javítása mellett rendszerszintű változásokat érvünk el. Mivel a kisebbségi jogok bővítése sok esetben interszektoralis jellegű, így az alább javasolt változások egy része több szakterületet (kultúra, oktatás, infrastruktúra, önkormányzatiság) is érint.

JAVASLATOK:

1. Rendszerszintű változások

Szlovákia eddig az egyéni jogi megközelítést preferálta és idegenkedett a csoportjogok (kollektív jogok) elismerésétől. Ezen a téren paradigmaváltásra van szükség. Olyan kisebbségvédelmi jogszabályok

elfogadására van szükség, melyek komplex módon kezelik a területet.

- Csoportjogok elismerése, oktatási és kulturális kisebbségi önkormányzatiság kiépítése. Kulturális és oktatási intézményeink jövőjéről nekünk kell döntenünk!
- A magyar, mint regionális hivatalos nyelv bevezetése. Ez a lépés meg fogja könnyíteni a magyar nyelv hivatali használatának betartását, egyben fontos szimbolikus gesztus lesz, aminek köszönhetően a magyarság otthonosabban érezheti magát Szlovákiában.
- A kisebbségek jogállásáról szóló komplex törvény (kisebbségi törvény) kidolgozása és elfogadása, amivel Szlovákia évtizedek óta adós.

2. Gyakorlati változások, ügyintézés

Az elmúlt harminc évben elfogadott kisebbségi jogszabályok egy része módosításra szorul, emellett a modern, online alapú ügyintézés olyan lehetőséget nyújt, amelyekre a törvényi keretek kitágításával kell reagálni.

- Digitális ügyintézés magyar nyelven. A jövő az online ügyintézésé, erre kevésbé felhasználóbarát módon részben már Szlovákia is reagált. Célunk, hogy az elektronikus ügyfélablakok kisebbségi, így magyar nyelven is elérhetőek legyenek minden online szolgáltatás esetében. Ennek viszonylag alacsony költségvonzata van, és nagy előnye, hogy bárholnan elérhetőek a szolgáltatások (nincs 15 vagy 20%-os küszöb).
- Közúti táblák magyarul. A civil aktivisták lassan tízéves követelése, ami az európai országok

többségében standardnak számít: a közúti táblákat a kisebbségek által lakott területen két-nyelvűsíteni fogjuk.

- Teljes vasúti kétnyelvűség. Több éves civil nyomásgyakorlás és tematizálás után az elmúlt négy évben a vasúti állomások nevei magyarul is kikerültek, ám az állomásokon semmilyen más információ nem érhető el magyarul – ezen változtatni fogunk.
- Az államnyelvről szóló jogszabály diszkriminatív elemeinek eltávolítása, a kisebbségi nyelvek használatáról szóló törvény kibővítése. Bezárjuk a nyelvrendőrséget!
- A kettős állampolgárság büntethetőségének megszüntetése a 2010-es Fico-féle ellentörvény eltörlésével. Ezzel visszaállítjuk a 2010 előtti gyakorlatot.
- A helyi népszavazásokról szóló jogszabály módosítása. Ha egy település a hivatalos nevének megváltoztatásáról dönt, azt ne akadályozhassa meg a kormány!

3. Szimbolikus lépések

A Smer-kormányok által fémjelzett elmúlt tizenöt évben számtalan probléma lett a szőnyeg alá söpörve. A gyakorlati és a rendszerszintű változások mellett fontos, hogy szimbolikus téren is előrelépések történjenek.

- Alkotmányos egyenlőség. Az alkotmány preambulumának módosítása: a „Mi, a szlovák nemzet...” lecserélése a „Mi, Szlovákia polgárai...”-ra. Ehhez szélesebb parlamenti konszenzus kell.
- Szabad jelképhasználat. Egy egyszerű törvény-módosítással elérjük, hogy a sporteseményeken ne legyen tiltva nemzeti jelképeink használata.
- A korábbi magyarelles atrocitások következetes kivizsgálása. A Hedvig-ügy és a DAC-rendőrtak háttérének feltárása, a felelősök megnevezése, bocsánatkérés az áldozatoktól.
- Magyar-szlovák történelmi megbékélés előmozdítása. A közös történelmi tankönyv kiadása, őszinte szembenézés a múlt lezáratlan és fájó eseményeivel.

Simon Zsolt

A jogállam visszaállítása és korrupcióellenes harc

Helyzetelemzés:

Az elmúlt 14 évből 12 évig jórészt Robert Fico vezette Smer-kormányok voltak hatalmon Szlovákiában, és a jogállam tekintetében valóságos romhalmazt hagytak maguk után. Ahelyett, hogy harcoltak volna a korrupció ellen, aktívan és nagyüzemi szinten művelték azt, sőt, a legfelsőbb politikai körök a szervezett bűnözéssel is összefonódtak, nem túlzás maffiaállamról beszélni. A tragikus Kuciak - gyilkosság után a felszínre került a regnáló politikai hatalom minden képzeletet felülmúló összefonódása a korrupt oligarcha-világgal, sőt, bűnözőkkel, és az is, hogyan állították e bűnös szövetség szolgálatába a rendőrség, az ügyészség és a bíróságok jelentős részét. Ennél is szomorúbb, hogy az eddig felszínre került ügyek valószínűleg csak a jéghegy csúcsát jelentik, a személyi összefonódások és közvagyon „ipari méretű” fosztogatásának nagy része még rejtve van.

A politika olyan szinten paralizálta az igazságszolgáltatást, hogy az a nagy korrupciós ügyekben valódi

feladataival éppen ellentétesen működött: az adóhatóság és a rendőrség nem nyomozott, és nem vizsgált ki rendesen semmit, az ügyészséggel együtt a kényes ügyek szőnyeg alá söprésével volt elfoglalva, ezért az ügyek el sem jutottak a bíróságok elé, nem történt vádemelés. (A hatóságok szájából gyakran elhangzó „nem történt bűncselekmény” kijelentés szállóigévé, a működésképtelen rendszer szimbólumává vált.)

A hatóságok a bűnözők helyett gyakran az áldozatokat vagy a botrányokat kiszivárogtató hivatalnokokat üldözték, a bűnöket leleplező újságírókat vegzálták, illetve a munkájukat becsülettel végző nyomozókat és ügyészeket próbálták ellehetetleníteni. A rendszer a visszájára fordult: az igazságról leaset az „i”. Az áldozatokból vádlottak lettek (Malina Hedvig, szepsi romák), maffiózók irányították az ügyészeket, bírókat és politikusokat (lásd Kočner és a volt főügyész, Trnka, ill. a volt igazságügyi államtitkár, Jankovská közötti kapcsolatot) – a sor hosszan folytatható.

Ennek véget kell vetni! Meg kell szüntetni azt az állapotot, hogy egyesek a törvények felett állnak. Kiemel-

ten fontos a jogállam visszaállítása, a korrupció elleni harc, az állami szerveknek (rendőrségnek, ügyészségeknek és bíróságoknak) végre biztosítaniuk kell az állampolgárok jogbiztonságát és törvény előtti egyenlőségét. Számunkra - a magyar kisebbség számára - ez hatványozottan fontos. Kisebbségi jogaink semmit sem érnek, ha az állam nem tudja garantálni a betartásukat. Tudatosítjuk, hogy kormányváltás és reformok nélkül ez nem fog megváltozni.

Megoldási javaslatok

- A jogállam visszaállítása, az igazságszolgáltatási rendszer (rendőrség, ügyészség és bíróságok) átfogó reformja.
- A lehető legnagyobb nyilvánosság és átláthatóság a döntéshozatalban és az államigazgatási vezető alkalmazottak kiválasztásában.
- Korrupcióellenes harc, közbeszerzések, állami támogatások reformja.

1. Visszatérés a jogállamhoz

Vissza kell térni a jogállamhoz és garantálni kell a törvény előtti egyenlőséget, elfogadhatatlan, hogy egyesek a törvények felett álljanak és különleges elbánásban részesüljenek. Meg kell szüntetni az igazságszolgáltatás politikai befolyásolását és meg kell erősíteni a függetlenségét.

- Támogatjuk a rendőrség és a rendőrségi felügyelet különválasztását. (Ne legyen mindkettő a Belügyminisztérium hatáskörében.)
- Javasoljuk az orosz, sztálinista gyökerű ügyészségi modell megváltoztatását, az ügyek véletlenszerű, számítógépes rendszer általi kiosztását (ahogy a bíróságokon) és a főügyész ún. negatív döntéseinek korlátozását: a főügyész ezentúl nem vehetné el az ügyet az azt felügyelő ügyésztől, és nem adhatná azt másik

ügyésznek, vagy vonhatná a saját hatáskörébe és nem állíthatná le az egyes ügyekben zajló vizsgálatokat.

- A bírók arcukkal is vállalják döntéseiket a médiában! Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy sokszor nem ismerhetjük meg azoknak az arcát, akik mindenki felett ítélezhetnek. Létrehoznánk egy Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságot, amely az államigazgatást érintő perek mellett ítélezhetne a bírók, ügyészek, rendőrségi vezetők, vezető hivatalnokok ügyében, lefolytathatná ellenük a fegyelmi eljárásokat.
- Megteremténénk a parlamenti vizsgálóbizottságok felállításának feltételeit, amelyek különböző ügyeket, például korrupciós botrányokat tárhatnának fel, a külföldi példákhoz hasonlóan tanúkat idézhetnének be eskü alatt tett valamástétel céljából (ennek megtagadása vagy a hamis tanúzás a bíróság előtt tett hasonló cselekedetnek minősülne), dokumentumokat kérhetnének ki az állami intézményektől stb.

2. Nyilvánosság és átláthatóság

Nyilvánossá és átláthatóvá kell tenni az állami jelölések, döntések, határozatok, indokolások, támogatások, pályázatok stb. lehető legszélesebb körét. Egyben biztosítani kell, hogy ezek egyszerűen és könnyen elérhetőek legyenek ingyenes és felhasználóbarát internetes honlapokon és adatbázisokban.

- Javasoljuk a nyilvános meghallgatás jól bevált intézményének kiszélesítését a főügyészre, ügyészségi és rendőrségi vezetőkre, valamint valamennyi állami ellenőrző és szabályozó szervezet vezetőjére és helyetteseire. Emellett a jelölteknek és a vezetőknek nyilvánosságra kellene hozniuk részletes szakmai önéletrajzaikat is.
- Javasoljuk a vagyonbevallások megszigorítását, következetes ellenőrzését és nyilvános-

ságra hozatalát a politikusok, bírók, ügyészek, rendőrségi vezetők, vezető hivatalnokok és családtagjaik estében.

- Transzparencia az állami támogatásoknál, hogy tudjuk, ki és mekkora állami támogatásban részesült (ideértve a pályázati, beruházási, mezőgazdasági területalapú támogatásokat, stb.), ki és mennyiért bérel állami földet, kik döntöttek és hogyan szavaztak a különböző pályázatok elbírálásánál, támogatások odaítélésénél, az ügyészek, rendőrségi vezetők, vezető állami hivatalnokok kiválasztásánál. Továbbá, hogy milyenek voltak az értékelési feltételek, mekkora pontszámokat szereztek az egyes kritériumokra az egyes pályázók.
- A korrupciós botrányok kiszivárogtatóinak, a korrupciót jelentőknek hatékonyabb védelme, az oknyomozó újságírók és általában a média védelme.

3. Korrupcióellenes harc

Szükség van a közbeszerzési szabályok és az állami támogatáspolitikára átfogó revíziójára, leegyszerűsítésére és átláthatóbbá tételére. A támogatások a fejletlenebb régiókba kell, hogy irányuljanak és a lehető legtöbb új munkahely létrehozása legyen a cél. A korrupciós politikusok, hivatalnokok legyenek vagyonekobbzással sújthatók, ha nem tudják igazolni vagyontárgyaik legális eredetét.

- A közbeszerzések szabályainak átfogó reformja a Közbeszerzési Hivatal és a különböző kutatóintézetek, „think tank”-ek szakértőinek bevonásával. A szubjektív, pontatlanul megfogalmazott, ellenőrizhetetlen pályázati kritériumok visszaszorítása, az egyetlen pályázóval induló vagy kartellgyanús verseny-pályázatok újbóli kiírása.

- Az állami beruházási támogatások leszűkítése – koncentrálódjanak az elmaradottabb (magasabb munkanélküliségű) régiókra, legyen korlátozva az egy új munkahelyre számított támogatás, és az ismételten megítélhető támogatások.
- A fordított áfa-befizetés általános bevezetése a hatalmas áfa-csalások visszaszorítására.
- A vagyonekobbzások lehetőségének megnövekedése, a vizsgálat alatt álló egyéneknél a vagyonátmentés megakadályozása (átíratás a rokonokra, közeli személyekre).

Varga Péter

Mezőgazdaság, élelmiszeripar, vidékfejlesztés

A vidékfejlesztés számunkra kiemelten fontos terület. Szlovákia továbbra is vidéki ország, de a helyzet nem javul, a falvak többsége továbbra sem kínál perspektívát az ott élőknek. Ez fokozottan érvényes a dél- és kelet-szlovákiai régiókra. Tudatosítjuk, hogy ezekben a régiókban a mezőgazdaság, az erdő- és vízgazdálkodás, a környezet- és tájvédelem és az ezekre épülő szolgáltatások és feldolgozóipar a legfontosabb - sok helyen az egyetlen - lehetőség a kedvezőtlen folyamatok megállítására. A vidékfejlesztés a lakosság széles rétegeinek nyújthat gazdasági és szociális biztonságot, ami egyúttal otthontartó erőt is jelent választóink számára, kiteljesítve szándékunkat és célunkat: magyarként boldogulni a szülőföldünkön. Aktívan segíteni kívánjuk a felvidéki magyar közösség gazdáit, mezőgazdasági és élelmiszeripari dolgozóit és vállalkozóit. Szakmai és politikai szerepvállalásunkkal egy fenntartható és korszerű, a jelenlegi állapotokhoz képest alapjaiban megújuló, élhetőbb vidék megteremtését szeretnénk elérni. Tekintettel e térségek adottságaira valamint az Európai Unió 2020 után várható Közös Agrárpolitiká-

jára, a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a vidékfejlesztés fellendítése érdekében, az EU-s források hatékony felhasználásának elvével összhangban a következő megoldási javaslatokat tesszük:

1. Mezőgazdaság és az élelmiszeripar fejlesztése

A vidéki munkahelyteremtés a vidék fenntarthatóságának legfontosabb eleme. A vidékfejlesztés alapvető feltételének a mezőgazdasági termelés és az erre épülő feldolgozóipar komplex támogatását tekintjük. Az agrárpolitika szempontjából kulcsfontosságú kérdés az ágazat versenyképességének és hatékonyságának biztosítása. A mezőgazdaságra szánt EU-s források a 2021-2027 közötti programidőszakban sokrétű lehetőséget kínálnak az ágazat fellendítéséhez. Ezen források hatékony kihasználá-

sához minden segítséget megadunk, mivel különösen fontosnak tartjuk a környezettudatos gazdálkodás elősegítését és a vidéki térségek megerősítését. Ennek érdekében a javasoljuk és kezdeményezzük:

- Az Európai Unió közös költségvetéséből származó támogatások legyenek alanyi jogon igényelhetők.
- Az állami támogatási alap növelését, felzárkóztatását a V4 tagországok szintjére.
- Az intenzív termelést biztosító és a hátrányos adottságú területek igazságos támogatását különös tekintettel a környezetvédelmi szempontból is jelentős területeken.
- A mezőgazdaság és az élelmiszeripar technológiai színvonalának javítását.
- A fejlesztési támogatások nagyobb részének átirányítását a munkaigényesebb és nagyobb hozzáadott értéket előállító zöldség- és gyümölcsstermesztésbe, speciális növények termesztésébe, illetve az állattenyésztésbe.
- Javasoljuk az állattartó nagygazdaságokban a haszonállatok számának maximalizálását, megelőzendő az óriástelepek kialakítását.
- A kisállattenyésztés és a méhészet támogatását, a halgazdálkodás fejlesztését.
- A szőlészet és borászat, beleértve a borturizmus fejlesztését.
- A mezőgazdasági termékek ipari feldolgozásának bővítését, feldolgozóipari beruházások támogatását közvetlenül az adott régióban.
- Az ökológiai, környezetbarát gazdálkodás, a talajerózió csökkentésére irányuló intézkedések támogatását, az éghajlatváltozás hatásait enyhítő intézkedések támogatását beleértve az öntözési rendszerek komplex támogatását és azok kiterjesztését, valamint jégvédelmi elhárító rendszer kiépítését.
- A fiatal gazdák 45 éves korig részesüljenek kedvezményezett támogatásban, ösztönözve ezzel a nemzedékváltást.
- Mezőgazdasági kockázatkezelési és kárenyhítési rendszer létrehozását.
- Idényszerű agrár és élelmiszeripari munkavállalás támogatását a járulékos terhek csökkentésével, megfelelő törvényi háttér megte-

remtésével. Célunk a szezonális munkák és a brigádmunkák, valamint a távmunka megkönnyítése és olcsóbbá tétele.

- Az agrárgazdálkodáshoz kötődő vidéki turizmus fejlesztését, új munkahelyek létrehozásának érdekében. Ezen kívül figyelmet szentelünk a kis-termelők, családi vállalkozások fellendítésére is.

2. Földügyek

A termőföldhöz való ragaszkodást nem csak gazdasági szempontból fontosnak, hanem alapvető értékrendnek tartjuk. Ezért az ideiglenes, ma már nem érvényes átmeneti tulajdonviszonyok és használati viszonyok tisztázását, a termőföld védelmét, a földadónak a talaj termőképességéhez kapcsolását, a földalapú támogatási rendszer átláthatóságát, a földhöz jutás esélyegyenlőségét kiemelt prioritásoként kezeljük.

- Kiemelten támogatni fogjuk a tulajdonviszonyok mielőbbi rendezését, különösen az ebből a szempontból is hátrányos helyzetű déli régiókban.
- A hazai termelők földhöz jutási esélyeit növelni kívánjuk az EU-s források nyújtotta lehetőségek kivül hosszúlejáratú kölcsönök biztosításával a földalap tartalékaiból. Szabályozni kívánjuk a külföldiek földtulajdonszerzését.
- Fontosnak tartjuk a mező- és erdőgazdasági hasznosítású földek különálló öröklési rendszerének bevezetését, amellyel megakadályozható a jelenlegi birtokszerkezet további osztódása.
- Célunk a minél nagyobb átláthatóság megteremtése az állami dotációk és földbérletek területén. Ezért kezdeményezni fogjuk egy transzparens informatikai rendszer kialakítását.
- Az olyan osztatlan közös tulajdonban lévő (úr-béri) birtokok esetében, amelyek nem tudtak átalakulni jogi személlyé, javasoljuk, hogy az állam gyorsított, különleges földrendezési eljárás keretében rendezze az ismert tulajdonosok részesedését.

3. Erdőgazdálkodás, tájalkotás, megújuló és alternatív energiaforrások

Az erdőgazdálkodás, a természet és a táj értékes elemeinek megőrzése, újraélesztése nemcsak a biológiai élet és a termőképesség megtartásának feltétele, hanem gazdaságfejlesztési tényező is az idegenforgalom, a falusi turizmus révén. A turistákat nem vonzza a lepusztult, csupasz táj, ami sajnos napjainkban több mezőgazdasági és erdészeti területre is jellemző. Különös figyelemmel kell kezelnünk minden eddig megmaradt mezsgyét, facsoportot, erdőt, a sokszor jelentős természeti értéket képviselő mocsarakat, állóvizeket, folyókat és patakokat. Tudatában vagyunk annak is, hogy a mezőgazdasági és erdészeti eredetű, hulladékjellegű alternatív energiaforrásokból régióink jelentős jövedelemhez juthatnak,

amit az EU Vidékfejlesztési Programja is támogat. Ugyanakkor az ilyen energia előállítása fejlődési lehetőséget, új munkahelyek teremtését is jelentheti. Mindezek érdekében támogatni fogjuk:

- Új erdők telepítését és a fakitermelés szigorított szabályozását.
- Az erdészeti ökológiai stabilitás területi rendszereinek megvalósítását a lepusztult erdőségi és mezőgazdasági területeken, a síksági, dombosági és hegyvidéki régiók ökológiai és esztétikai értékének emelése érdekében, így emelve a régiók idegenforgalmi vonzáserejét.
- Az energianövények termesztéséhez az alacsony minőségű földek felhasználását, illetve parlagoltatás helyett termények és fajták termesztését.
- A geotermikus energia felhasználását.
- A napenergia felhasználását az agrár és élelmiszeripari szektorban vállalkozók számára.
- A hulladék energetikai újrahasznosítását, beleértve a mezőgazdasági és erdészeti hulladék hőtermelésre való felhasználását.

4. Hazai termékek és helyi piacok támogatása

A hazai agrár és élelmiszeriparnak komoly nemzetközi versenytársakkal kell megküzdenie a hazai piacon, amit tovább ront a fogyasztók számára szinte átláthatatlan jelölések, védjegyek rendszere. Ennek eredményeképpen a fokozottan érzékeny hazai fogyasztók gyakran az olcsóbb külföldi termékeket választják akkor is, ha ezek sok esetben jóval gyengébb minőségűek. Emiatt a hazai termékek kiszorultak a polcokról, az élelmiszer-előállító ágazatok fokozatosan leépülnek, ami egyéb gazdasági, társadalmi és közösségi problémákat okoz az amúgy is folyamatosan szegényedő vidéki régiókban. Ezeknek a folyamatoknak a megakadályozása érdekében javasoljuk:

- Az egészséges, hazai élelmiszerek előállításának kiemelt támogatását.

- Az áfa csökkentését a hazai agrár és élelmiszeripari termékek kibővített körében.
- A közétkeztetésben a hazai termékek felhasználásának segítését.
- Szolgáltató, feldolgozó és értékesítési szövetkezetek alapításának ösztönzését.
- Piackutatások támogatását a helyi/regionális mezőgazdasági- és élelmiszeripari vállalkozások és a helyi/regionális fogyasztók közti kapcsolatteremtés érdekében.
- Helyi és regionális piacok kiépítését és támogatását, a primőr termékek helyi feldolgozásának ösztönzését.
- Közösségi agrármarketing, közösségi márkák létrehozásának támogatását.
- Támogatjuk a „farmról történő” árusítás és a végfelhasználóknak való közvetlen eladás megkönnyítését, az így áruható termékek körének és mennyiségének bővítését,
- A hagyományos termékek, élelmiszerek előállítását és forgalmazását.
- Kommunikációs stratégia kialakítását hiteles fő-

rumokon keresztül, kampányok és programok szervezésével tájékoztatva a fogyasztókat, segítve ezzel a tudatos fogyasztók „kinevelését”.

5. Kutatás-fejlesztés, digitalizáció, szaktanácsadás

A hazai agrárium, erdőgazdálkodás és élelmiszeripar felzárkóztatásának és fejlődésének alapja és motorja az államilag támogatott kutatás –fejlesztés, az innovációs technológiák bevezetése, az agrár-digitalizációs stratégia létrehozása és a szaktanácsadási rendszer kialakítása lehet. Ezek a legfontosabb eszközök az érintett ágazatok fenntarthatóságának és versenyképességének eléréséhez. Ennek érdekében javasoljuk és kezdeményezzük:

- Az állami- és magántulajdonú agrár-, erdőgaz-

dálkodási és élelmiszeripari kutatóintézetek, fejlesztési központok kiemelt szintű támogatását.

- Digitális agrár stratégia állami szintű kidolgozását, szakmai információs rendszer kiépítését.
- Regionális mezőgazdasági és vidékfejlesztési irodák, szaktanácsadói és fejlesztési ügynökségek kialakítását.
- Szaktanácsadói rendszer támogatását, falugazdász-hálózat létrehozását.
- Szakmai tömörülések létrehozásának segítségét.
- Agrár-, erdőgazdálkodási és élelmiszeripari szakképzési rendszer tárcaszintű támogatását.

Nagy József

Környezetvédelem

Kulcsszavak

- Támogatjuk, hogy Európa 2050-ig KLÍMA-SEMLEGES kontinens legyen.
- Újra létrehozuk a miniszter melletti állandó ZÖLD ÉRDEKEGYEZTETŐ TANÁCSOT, a felesleges előírásokat eltöröljük, a szükségeseket egyszerűsítjük.
- Létrehozuk a hatékonyabb KÖRNYEZETVÉDELMI KOMMANDÓT: professzionálisan felszerelt mozgó beavatkozó-egységet a lég-, víz-, és talajszennyezési bejelentések kivizsgálására, bírságotlóg jogköröket biztosítunk a rendőrségnek.
- A légszennyezés miatt megsokszorozzuk a levegőminőség-mérők számát, az eredményeket online hozzáférhetővé tesszük.
- Prioritásunk az ivóvízvédelem, a csatornaépítés, a hulladék keletkezésének megelőzése, lépünk az élelmiszerpazarlás és a felesleges csomagoló anyagok ellen, a termékek javíthatósága érdekében.

Klíma válság - Európai zöld egység

Az éghajlatváltozásnak biztonságpolitikai és demográfiai következményei is lehetnek, ami számos közösségben nyugtalanságot és szorongást kelt. A forrásokért folytatott távoli konfliktusok háborús-, és klímamenekültek millióit indíthatják útnak, ami komoly módon átforgalmazhatja a megszokott világunkat és az életmódunkat. Az emberiség erre képes lehet időben reagálni a technológia eszközeivel és a környezettudatosabb viselkedéssel, forráskihhasználással. Az EU 100 milliárd eurót tervez költeni arra, hogy bizonyos gazdasági szektorok és régiók átálljanak az európai zöld egyezés korára. Ahhoz, hogy Európa legyen az első klíma-semleges kontinens, elkerülhetetlen az atomenergia besorolása a tiszta, klímasemleges és fenntartható források közé, ami Szlovákia számára kulcsfontosságú, stratégiai előny lehet.

Dél-Szlovákia kiemelt törődést érdemel

Azt hihetnénk, hogy Dél-Szlovákia kedvezményezett helyzetben van, hiszen nincsenek bányák és azokra épülő, szennyező nehézipar. Ellenkezőleg, a síkság ide-

ális az építőipar számára, az ipar-, és a lakosságsűrűséget is növeli, ami új környezeti problémákkal jár. A gazdag termőföld és a melegebb éghajlat idevonzák az intenzív, de nem mindig környezetbarát mezőgazdasági technológiákat, miközben a melléktermékek, a műtrágyák, antibiotikumok, növényvédő szerek az ivóvízkészletünk minőségét kockáztatják. A lezúduló esők és belvizek elleni védekezésben fontos a víznek a természetben, helyben való megtartása, a tengerekbe történő vízelvezetés csökkentése. A gyengén erdősített, sík terepet még inkább sújtja az ipari légszennyezés, de a hatalmas területekről felszálló por is.

Rendszerváltást a környezetvédelemben is

Szlovákia jó úton halad a célok meghatározásában, de a kivitelezés lassú, messze lemarad a lehetőségek mögött. Idejében fel kell készülnünk, az uniós források megszűnése után ezeket a terheket nem háríthatjuk csak az érintett gazdasági szereplőkre, önkormányzatokra és itt élő lakosokra, szükség van az állam szolidaritására is. Erre szeretnénk felkészíteni a Környezetvédelmi Alapot, erősíteni a bevételeit és

ebből finanszírozni a környezetvédelmi célokat. Egyszerűsítjük és lecsökkentjük a felesleges bürokráciát az ügyintézésben, az állami és EU-s támogatások lehívásánál. A korrupció és a visszaélések ellen az alanyi alapon igényelhető programokat helyezzük előtérbe, a közbeszerzési eljárásokat átláthatóvá, egyszerűbbé tennénk, a rosszindulatú akadályoztatást pénzügyi szankciókkal sújtanánk.

1. Az éghajlatváltozás káros hatásai ellen, fenntartható energiapolitikával

- Támogatjuk, hogy az EU 2050-ig klíma-semleges kontinens legyen. Az egyes tagállamoknak lehetnek eltérő célkitűzéseik, kiindulási helye-

tüket és adottságaikat figyelembe véve. Nem csak kötelességeket, de megoldásokat és forrásokat is biztosítunk azoknak, akiket érint a széndioxid mentes gazdaságra való átállás.

- Támogatjuk az EU-s széndioxid adó bevezetését, megvédjük a klímabarát technológiák piacait a környezetszennyező módon előállított behozattalal szemben.
- Támogatjuk az Európai Unió felelős energiapolitikáját, a geotermikus energia felhasználását és a hőcserélők alkalmazását. A napenergia áramtermelésének előnye a helyi felhasználás, mivel nincsenek disztribúciós veszteségek és költségek, a fennmaradó áramot fel kell vásárolni.
- Programszerű, kis önrészt igénylő hőszigetelési támogatási programot indítunk a családi házak és ipari létesítmények energiahatékonyságának a növelésére.
- A nyári kánikula enyhítésére feltételként több zöldterületet, árnyékoló fát és vízfelületet telepítettünk a befektetőkkel az új és a létező lakónegyedek és ipari létesítmények területén.

2. Csökkentjük az enviro-bürokráciát és erősítsük a törvények tiszteletben tartását

- Újra létrehozuk a bevált miniszter melletti állandó ZÖLD ÉRDEKEGYEZTETŐ TANÁCSOT (Zelená tripartita), miniszteri vezetéssel, szakemberek, az ipar, az önkormányzatok, a civil szervezetek és az állami hivatalok részvételével.
- Átfogó társadalmi és szakmai vitát indítunk a létező és hiányzó környezetvédelmi törvények és előírások újragondolásáról, indokoltságáról, modernizációjáról.
- Az nyilvánvaló környezetvédelmi kihágások esetében azonnali bírságoló jogköröket biztosítunk a rendőrségnek, pl. az illegális hulladék lerakatok ellen.

- KÖRNYEZETVÉDELMI KOMMANDÓ. Ütőképes, professzionálisan felszerelt mozgó beavatkozó-egységet alakítunk ki a lég-, víz-, és talajszennyezési bejelentések azonnali felderítésére, dokumentálására, leállítására.
- Minden döntésnél szem előtt kell tartani a környezetvédelmi prioritásokat, így a kormányzásban és a törvényhozásban is legyen kötelező írásos függelék minden javasolt intézkedés esetleges környezeti hatásainak elemzése.

3. Együtt az ivóvíz védelemében, az árvízvédelemért

- Lehetővé tesszük az állami finanszírozást az ivóvízkészleteket veszélyeztető régi környezeti terhek soron kívüli felszámolásában, elhagyott ipari létesítmények, legális vagy illegális szemétdombok elszigetelése, rekultivációja céljából.
- Valós anyagi forrásokat biztosítunk a szigorított csallóközi vízvédelmi terület csatornázásának, víztisztítóinak a kiépítéséhez, javításához, valamint a Bodroghözben és Gömörben, a Karszton azok megtervezéséhez, hogy az elkövetkező 4 év alatt ezeken a területeken is elérhessük a szlovákiai átlagot.
- Mielőbb megnyitjuk a bósi vízmű 3. alagútját a kettéválasztott Csallóköz időjárás-független összekötése érdekében, keresni fogjuk a forrásokat egy Duna-híd megépítésére a tároló felett, megvizsgáljuk a komp további szükségességét.
- Támogatni fogjuk a létező objektumok esővíz-elvezetésének lecsatlakoztatását a nyilvános csatornahálózatról, a víz talajba vezetésének, párologtatásának céljából. Szorgalmazzuk a meliorációs rendszerek felújítását, karbantartását és az altalaj szántását.
- Megerősítjük és megemeljük az árvízvédelmi gátakat folyóink déli szakaszain, megvédjük a

parti stabilizáló növényzetet. Forrásokat különítünk el a folyami víztárolók kapacitásának visszaállítására, az üledék eltávolítására, az ártérületek kitisztítására.

4. Együtt a tiszta, egészséges levegőért

- A légszennyezés az egyik legfontosabb egészségügyi kockázat a lakosság számára. A káros gázok mellett a láthatatlan, rákkeltő mikrorészecskék mennyiségének csökkentése prioritás az emberek lakókörnyezetében.
- Megsokszorozzuk a levegőminőség-mérő eszközök számát, átértékeljük az elhelyezésüket és az eredményeket online hozzáférhetővé tesszük.
- Támogatjuk a környezetbarát, komfortos tömegközlekedést, a biztonságos kerékpáros

közlekedést, az elektromobilitást, a hibrid gépkocsik, furgonok, kisbuszok és sokgyermekes családi autók elterjedését és a gyorsított infrastruktúra kiépítését.

- A nem megengedett mértékű légszennyezés forrásaival záros határidőn belüli megoldást keresünk, végrehajtásukat motiválóan magas bírságokkal sújtjuk. Bevezetjük a zavaró, kellemetlen bűzök kibocsátásának szigorú korlátozását.
- Csak ott támogatnánk a fa- és széntüzelés modernizációját, ahol nincs lehetőség hőcserélő, vezetékes gáz vagy tölthető gáztartályok telepítésére.

5. Együtt a természeti kincseink megőrzéséért

- A természetes biodiverzitás fenntartása és a tájvédelem mellett fontos az ökológiai stabilitás fenntartása a lepusztult mezőgazdasági területeken, a síksági és dombosági régiók ökológiai és esztétikai értékének emelése érdekében.
- Támogatni fogjuk a nemzeti parkok fenntartását, belépti díjat csak az opcionális különszolgáltatásokért szedhetnek.
- Megőrizzük a lakosság alanyi jogát a szabad természetben való gyalogos mozgáshoz, a vízpartokhoz való zavartalan hozzáféréshez. Indokolt esetben kijelölt viselkedési, tevékenységi korlátok, útvonalak írhatók elő az odalátogatóknak.
- Támogatjuk az új erdők telepítését.

6. Együtt a fenntartható hulladékgazdálkodásért

- Prioritásként kezeljük a hulladék megelőzés minden értelmes módszerét, a feleslegesen túlméretezett csomagoló anyagok visszaszorítását, a visszaválthatóságot.
- Tárcaközi szinten megvizsgálunk és változtatási javaslatot teszünk minden olyan túlzott normatív követelményre, ami felesleges hulladékot és energiapazarlást eredményez .
- Intézkedéseket teszünk az élelmiszerpazarlás ellen.
- Gazdasági ösztönzőket alakítunk ki a hosszú távú használati cikkek élettartamának növelésére, az alkatrész utánpótlás köteleességére, a javítási költségek méltányos szintjére, a javíthatóság egyszerűsítésére.

- Támogatjuk a mennyiségi hulladékgyűjtés következetes bevezetését, hogy megérje a hulladékot szelektíven gyűjteni. Átvilágítjuk az autorizált szervezetek tevékenységét.

Cziprusz Zoltán

Infrastruktúra

Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy a rendszerváltás óta eltelt harminc év alatt Szlovákia kormányai egyetlen autópálya építését sem voltak képesek befejezni. Ha ehhez hozzávesszük a gyorsforgalmi utak építését megállapíthatjuk, hogy területileg kiegyensúlyozatlan volt az országos szintű közlekedési infrastruktúra fejlesztése Szlovákiában. Míg északon és középen gőzerővel folytatták az építkezést, addig délen jókora késéssel indult be egy-egy rövid szakasz megvalósítása. 15 éve készült el az R2-es déli gyorsforgalmi út egy-egy elkerülő szakasza Besztercebánya megyében, az utóbbi években pedig elkezdődött az út Zólyom és Losonc közötti szakaszának építése, valamint az R7-es déli gyorsforgalmi út építése a főváros és Egyházzelle között. Mindez kevés, a súlyos, földrajzi alapon történő hátrányos megkülönböztetés és az időbeni késleltetés bizonyítéka.

A vasutak fejlesztésénél még rosszabb a helyzet. A déli járásokban nem is álmodhatunk a Duna-menti kikötők fejlesztéséről, multimodális logisztikai parkok létesítéséről, komfortos személyszállításról és

teherfuvarozásról – hangzott a válasz az utóbbi három évtizedben.

Innen kell elrugaszkodnunk, fejlődési pályára állítanunk régióinkat, szülőföldünket. Megtesszük! Erőteljesebb ütemben fogjuk a közlekedési infrastruktúrát fejleszteni délen és keleten, mint azt eddig, és ehhez megtaláljuk a partnereket. Látványosan elmozdulunk a környezetkímélő közlekedési formák felé. Előtérbe helyezzük a korszerű, közutaktól független kerékpárutak építését, hogy minél többen kerekessenek munkahelyükre, a természetbe, a szőlőhegyre, a termálfürdőbe vagy kirándulni a természetbe. A Duna-mentén a hazai mellett erőteljes külföldi kerékpáros turizmus tapasztalható az Eurovelo 6 nemzetközi kerékpárúton. Illő lenne azt teljes hosszában befejezni, mert összekapcsolja a régióinkban található idegenforgalmi lehetőségeket: a termálvízre épülő idegenforgalmat, a borturizmust és a természeti kincseket.

Véget kell vetni régióink, szülőföldünk hátrányos megkülönböztetésének a települési infrastruktúra

fejlesztésében is. Az energiahordozók hálózatai, az ivóvíz-hálózatok és a szennyvízhálózatok tekintetében is jóval kevesebb beruházás valósult meg a déli és a keleti járásokban, mint az ország más régióiban. Mivel térségünk országaival együtt Szlovákia is 2027-ig meríthet forrásokat az EU Kohéziós Alapjából, mostantól az elmaradott, elhanyagolt régiók infrastruktúra-fejlesztése legyen a legfőbb prioritás!

1. A 21. századnak megfelelő közlekedési infrastruktúrát délre is!

Az R7-es és az R2-es déli gyorsforgalmi utak bővítése, Pozsony déli irányú összekötése Kassával és az északi D1-es autópálya folytatása keleti irányban, Ung-vidék és Bodrogköz felé - ezek a legfontosabb prioritásaink. Szintén fontos a tönkrement állami, első osztályú utak

teljes felújítása, az hidak biztonságossá tétele. A hidak felújítása kulcskérdés, ám a kivitelezés közbeszerzését úgy kell meghirdetni, hogy mindennapos, napi 24 órás munkával tegyék biztonságossá, újítsák fel a hidakat, hogy a lehető legrövidebb ideig akadályozzák a forgalmat. A városokat elkerülő utakat kell haladéktalanul építeni a déli és kelti járásokban. Az R7-es gyorsforgalmi út Nyitra megye szívében, Érsekújvárt délről kerülje el, hogy a gazdasági vérkeringésbe bevonja a Csángó régiót, Komárom, Gúta, Ógyalla, Párkány és Zselíz kistérségeit, ami a járási székhely, Érsekújvár számára is megfelelő megoldás.

Régióink gazdasági fejlődésének alapja a gyorsforgalmi úthálózat

- Az R2, R7 déli gyorsforgalmi utak építésének ütemét jelentősen meg kell növelni. Kössük össze végre Losoncot Rimaszombattal, Rozsnyóval és Kassával 2x2 sávú gyorsforgalmi úttal a teljes szakaszon! Ugyanígy, kössük össze Dunaszerdahelyt Érsekújvárral, Nagykürtössel és Losonccal!

- Kössük rá Bodroghözt és az Ungvidéket az ország fő úthálózatára! Tervezzük meg és szorgalmazzuk a Kassa-Királyhelmece-Nagykapos gyorsforgalmi út megépítését!

Városaink és falvaink összekötése járható utakkal elengedhetetlen

- Nyújtson az állam nagyobb tőkeinjekciót a megyéknek, hogy a 20 éve elhanyagolt II. és III. osztályú utakat korszerűsíthessék a 21. századnak megfelelő színvonalra! A támogatást 2020-2022-ben lehessen lehívni és a megyék önrészt is vállaljanak.
- Nyújtson az állam szintén nagyobb tőkeinjekciót városainknak és falvainak a helyi utak megújítására és kiépítésére! Legkisebb falvaink lakói is megérdemlik a tisztességes közlekedés lehetőségét.
- A várost elkerülő utakat építünk Komáromban, Érsekújvárbán és Vágsellyén.

Folyóink összekössenek minket, ne pedig elválasszanak

- Újabb dunai hidakat és Ipoly-hidakat építünk.
- Fejlesztjük a VI. sz. dunai vízi európai folyosót, felújítjuk és bővítjük a folyami kikötők kapacitását Komáromban és Párkányban is, hiszen a vízi teherforgalom a legtisztább, leginkább környezetkímélő!

Két keréken egészségesebb

- Az eddigieknél sokkal több forrást kell biztosítani új kerékpárutak építésére. A környező országokkal történő összehasonlítás alapján e téren nagyon nagy a lemaradásunk. Elsősorban az egészségünk megőrzése és környezetünk megóvása érdekében kell sokkal többet kerekeznünk, kevesebbet gépkocsiznunk. Legyen hol és min!

2. Nincs 21. század modern vasúthálózat nélkül

Két európai vasúti folyosó szeli át Szlovákiát: a IV. számú, amely délen halad Kúty-Pozsony-Érsekújvár-Párkány-Szob között, valamint a V. számú, amely észak felé halad, Pozsony-Vágmente-Magas-Tátrara-Kassa között. Az előbbi felújítására eddig nem jutott számottevő forrás, az utóbbit gőzerővel újítják fel, pályasebességét megnövelik 160 km/óra-ra. A Pozsony-Komárom közötti szakaszt haladéktalanul ki kell bővíteni második sínpárral, a többi Dél-szlovákiai szakasz hihetetlenül el van hanyagolva, mintha gazdája sem lenne. A délen haladó vasúti személyszállítás színvonalát, komfortját inkább ne is említjük. Kivételt a Pozsony és Párkány között közlekedő EC-gyorsvonatok, valamint a személyvonatok korszerű szerelvényei jelentenek, amennyiben azokat üzembe helyezik, illetve a Pozsony-Komárom vona-

lon közlekedő személyvonat korszerű, komfortos szerelvényei, köszönhetően a magán-társaságnak. Haladéktalanul el kell indulni a fejlődés, a gyarapodás útján! Fokozatosan fel kell újítani a déli vasúti pályákat, a teherfuvarozás jelentős részét vissza kell csábítani vasutakra, ami klímavédelmi szempontból is fontos. A vasúti személyszállítás komfortját meg kell növelnünk, ezzel visszacsábítani az utazókat a közösségi utazás legbiztosabb formájához, a vasúti személyszállításhoz.

Kétvágányúsítás és villamosítás

- Szorgalmazzuk a Pozsony—Dunaszerdahely-Komárom vasútvonal kétvágányúsítását és villamosítását, illetve a Zólyom—Losonc—Kassa vasútvonal modernizációját és villamosítását.
- Törekszünk a modernizált vasútvonalak pályasebességének növelésére.
- Ne csupán a Vág-menti, északra haladó vasúti vonalakat fejlesszék gőzerővel, hanem a IV. sz. európai vasúti folyosót is Pozsony-Galanta-Érsekújvár-Párkány között, amely a Ham-

burg-Berlin-Prága-Pozsony-Budapest-Isztambul európai vasúti folyósó része.

Nem csak modern, hanem biztonságos is

- Fokozatosan növelni kell a sorompóval ellátott vasúti keresztezések számát. Azokon a helyeken, ahol korábban tragikus baleset történt, legyen rövid időn belül kötelező a sorompók felszerelése.

Megszüntetés helyett gazdaságos üzemeltetés

- A regionális vasútvonalakon (ahol közpénzekből támogatjuk a személyszállítást) az államnak pályázatot kell kiírnia a járatok üzemeltetésére. A nemzetközi és városok közötti IC-vonatok esetében (ahol nincs állami támogatás) a különböző vasúttársaságok szabadon versenyezhetnek. Hosszabb távon a megyék vennék át az államtól a regionális vonalak megpályáztatását.
- A veszteséges, alacsony kihasználtságú szárnyvonalaknál a megszüntetés helyett alternatívaként először meg kell próbálni ezeket

csomagban megpályáztatni attraktívabb regionális vonalakkal együtt. Lehet, hogy így elkerülhető a bezárásuk.

- Be kell fejezni az eddig csak részlegesen privatizált állami vasúti teherszállító (ZSSK Cargo) magánosítását, és fokozatosan privatizálni kell – a regionális vonalak megpályáztatásával párhuzamosan – az állami személyszállító vállalatot (ZSSK) is.

Integrált közlekedés földön és levegőben

- Fontosnak tartjuk a repülőterek minél jobb összekapcsolását a közösségi közlekedéssel. Ez leginkább kötöttpályás közlekedéssel oldható meg, ezért támogatjuk vasútállomások létesítését a pozsonyi és kassai reptereken, valamint a városi villamos vonalak meghosszabbítását a repterekig. Emellett szükséges az ipari parkok összekapcsolása a vasútvonalakkal (a legtöbb ipari parknak nincs vasúti összeköttetése).

3. Ne csak álom legyen, hanem valóság!

Az infrastruktúra fejlesztése a legdrágább, legköltségesebb fejlesztési forma. Mivel térségünk országaival együtt Szlovákia is további lehetőséget kapott, hogy 2027-ig meríthessen az EU Kohéziós Alapjából, mostantól az elmaradott, elhanyagolt régiók infrastruktúra-fejlesztése kell legyen a legfőbb prioritás, a közlekedési infrastruktúra és a település-infrastruktúra fejlesztésében egyaránt. Ezzel is fejlődési pályára állítjuk régióinkat, élhetőbb, komfortosabb környezetet alakítunk ki az itt élők javára.

Infrastrukturális fejlesztések reális finanszírozási lehetőségei

- A térségbeli országokkal együtt érjük el, hogy Szlovákia 2027 után is meríthessen EU-támogatást régiófejlesztési és infrastrukturális fejlesztési célokra a Kohéziós Alapból. Ez kulcsfontosságú intézkedés a hatékony és fenntartható regionális fejlesztés érdekében.
- A tehergépjárművektől az elektronikus útdíj rendszer keretében beszedett díjakat jóval nagyobb arányban kell az úthálózat fejlesztésére fordítani (és jóval kisebb mértékben a rendszer üzemeltetésére és az üzemeltető nyereségére), mint eddig.
- A teherautóktól az I. osztályú főútvonalakon beszedett útdíj összegének legalább a felét vissza kell forgatni az I. osztályú utak felújítására, ezért ezeket a pénzeket a Szlovák Közútkezelőnek kell átutalni.
- Az autópályák és gyorsforgalmi utak építéséhez szükséges földterületek állami kisajátításánál meg kell szüntetni azt a gyakorlatot, hogy az állam a kisajátított földeket átminősíti építési teleknek – ez főleg a nagyvárosok környékén nagyon megrágítja a kisajátításokat, és táptalaja a telekspekulációknak. Ehelyett a termőföldekért méltányos (mondjuk kétszeres) árat kellene fizetni, vagy nagyobb területű csereföldeket felajánlani.

A büntetésekből beszedett pénzt fordítsuk a biztonság növelésére!

- A közlekedésrendészet által begyűjtött büntetések ne a belügyminisztérium számlájára kerüljenek, hanem a közlekedésügyi minisztérium egy speciális keretébe, amiből csak útfelújításra, karbantartásra és autópálya/gyorsforgalmi útépitésre lehessen költeni! Ezzel is növelhetjük a közúti közlekedés biztonságát, ezért az így beszedett pénzt ne év végi prémiumok kifizetésre költsek!

Fél profilért nem jár pénz!

- Az átmenetileg csak félprofilban megépült autópálya- és gyorsforgalmiút-szakaszokon nem szabad autópályadíjat szedni a személygépkocsiktól, csak a teljesen kiépített szakaszok legyenek útdíjkötelesek.

Bauer Ildikó

Turizmus

Dél-Szlovákia gazdaságának egyik fő kitörési pontja a turizmusra épülő szolgáltatások fejlesztése lehet. Ehhez tudatos építkezésre van szükség, ami sajnos még nem alakult ki. Az ágazat szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejt, hiszen a turizmusba áramló tőke állandóan növekszik, a statisztikák alapján évről évre egyre többen utaznak. Igaz, hogy nincs Tátránk, de Dél-Szlovákia rengeteg kincset rejt, amire lehet építeni. Van Dunánk, történelmi és kulturális értékeink, kiváló konyhánk, termálforrásaink, bortermelő vidékeink, szállodáink. Régióink ismertek a kiváló minőségű élelmiszerek előállításáról, amelyeket sajnos háttérbe szorítottak a kiskereskedelmi láncokban a külföldi, olcsó és alacsony minőségű termékek. Meg kell védenünk saját termékeinket és termelőinket, hiszen nagyban hozzájárulnak az idelátogatóknak kínált élménycsomagokhoz. Tudatosítanunk kell, hogy nem elég idecsalogatni a turistákat, de el kell érni, hogy hosszabb időt itt töltve többet költsenek és később visszajöjjenek. Ehhez minőségi szolgálta-

tások kellene, szakemberekkel, akik megfelelően át tudják ültetni hazai környezetbe a világban tapasztalható legújabb trendeket. A Szlovákiában elérhető, idegenforgalomhoz kapcsolódó képzések nem régóta elérhetőek, és kevés a valóban minőségi és gyakorlat-orientált képzés. Az ágazat utánpótlását és tudásbázisát biztosító iskolarendszer kiépítése nélkül hosszú távú sikereket nem lehet elérni. Komoly lehetőségeket rejt Dél-Szlovákia számára a kerékpáros turizmus is, hiszen az elektromos bicikli megjelenése további fontos célcsoport, az idősebbek is megszólíthatók. A turisztikai attrakciók összekötésében, elérhetőségében nagy szerepet játszhat a jövőben a kerékpárutak fejlesztése, azonban ez jelenleg Szlovákiában rendkívül bonyolult folyamat.

Kincsesládánk tartalmát megfelelő csomagolásban és célzottan el tudjuk adni a külföldi és hazai turistáknak egyaránt, ehhez azonban a következőkre van szükség:

1. Turisztikai értékeink megóvása, fejlesztése, új attrakciók létrehozása

Turisztikai értékeink, legyen szó kulturális örökségünkről, természeti szépségeinkről, fürdőinkről, vagy egyéb turisztikai attrakcióinkról, méltatlanul hátrányos helyzetbe szorulnak az állami támogatások terén. Aránytalanul nagy a különbség a 3 nagy desztináció (Pozsony, Tátra és Liptó), és a többi térségnek nyújtott támogatás között. A turisztikai desztinációs menedzsment szervezet (TDM) jogi formája több állami pályázati rendszerben is ismeretlen, így korlátozottak a forrásszerzési lehetőségeik, miközben ezek a szervezetek tudják a leghatékonyabban irányítani a régiófejlesztést. A fejlesztések mellett hatékony marketingkampá-

nyokat szükséges folytatni belföldön és külföldön egyaránt.

- Új, régiófejlesztési hangsúlyokkal bíró idegenforgalmi stratégia kidolgozása és igazságos forráselosztás kialakítása, mely figyelembe veszi régióink érdekeit.
- A TDM rendszer megerősítése - pályázati lehetőségeket bővítése a TDM-ek számára, új szolgáltatók ösztönzése a belépésre.
- Turisztikai attrakciók marketingtevékenységének támogatása országos kampányok során.

2. Idegenforgalmi szolgáltatások fejlesztése

Az ideérkező turista minőségi szolgáltatást vár el, és akkor tér vissza, vagy terjeszti a régió jó hírét, ha ezt meg is kapja. A minőségi szolgáltatás egyik ismérve, hogy versenyképes tudással bíró humán erőforrásal rendelkezik, ebből viszont sajnos kevés van.

A jelenleg bevezetett üdülési utalványok rendszerének ötlete jó, a hazai turizmus fellendülését támogatja, viszont szükséges egyszerűsíteni és jól működő példák alapján átdolgozni (lásd Magyarország). Ugyanez érvényes az áfacsökkentésre az idegenforgalmi és a vendéglátóipari szolgáltatók esetében.

- Üdülési utalványok rendszerének egyszerűsítése.
- Versenyképes tudással rendelkező turisztikai szakemberek oktatása és szülőföldön tartása.

- További áfacsökkentés az idegenforgalmi és vendéglátóipari szolgáltatások javára, bevált EU-s gyakorlat alapján.

3. Agroturizmus

Manapság egyre nagyobb népszerűségnek örvend a turisták körében a vidéki pihenés, a helyi alapanyagokból készült, friss ételek és a kellemes környezet. Ahhoz viszont, hogy egy turista megfelelő körülmények között tudjon pár napot eltölteni Dél-Szlovákia kincset érő falvaiban, tanyáin, fejlesztésekre van szükség. Ezek segítségével növelhetők a szállások kapacitásai, illetve az attrakciók elérhetőkké válnak, bejárhatóak lesznek tömegközlekedéssel, vagy kerékpárutakon.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy elősegítsük a részben mezőgazdasági tevékenyégből élő vidéki lakosság kiegészítő jövedelemhez jutását, ezáltal ja-

vuljanak az életkörülményeik. Szükséges fejleszteni a falusi és agroturizmus keretében a falusi vendégfogadó tevékenység körébe tartozó szolgáltatásokat, ez által növelni a vidéki térség turisztikai értékét, vonzerejét és fogadóképességét. A falusi és agroturizmus keretében a falusi vendégfogadás körébe tartozó szolgáltatások fejlesztésével bővül a turisztikai kínálat, növekszik a vidéki térség idegenforgalmi értéke és vonzereje. Cél a vidéki értékek, örökségek minél szélesebb körben történő bemutatása és értékesítése. A szolgáltatások fejlesztése hozzájárul a vidéki területek gazdasági-társadalmi fejlődéséhez is.

- Szálláskapacitások növelése, fejlesztése, az agroturisztikai bevételekből származó nyereség adókedvezménye.
- Helyi kistermelők támogatása.
- Attrakciók összekötése, bejárhatósága – tömegközlekedés fejlesztése, kerékpárutak fejlesztése és építése.

Zachar Pál

Digitalizáció

Kulcsszavak:

- Az állam (igazgatás, oktatás, egészségügy, mezőgazdaság...) digitális transzformációja.
- Gazdaság fehéritése, adóbevételek növelése.
- Közigazgatási bürokrácia csökkentése.
- Ügyintézés felgyorsítása, hivatalok tehermentesítése.
- A digitalizáció kihívásainak beépítése az oktatásba.

Helyzetelemzés

A mai kor egyik legfőbb kihívása, hogy az egyes országok és gazdasági szereplők képesek legyenek lépést tartani a rohamtempóban digitalizálódó világgal. Szlovákia esetében ez kiemelten fontos, hisz a gazdaságunk túlságosan is függ az autógyártástól, amit kifejezetten nagy mértékben fog átalakítani a digitalizáció.

A másik fontos terület a mezőgazdaság, ahol a jövőbeni munkaerőt szintén fel kell készíteni a modern gazdálkodás követelményeire.

A digitalizáció egy óriási fejlődési lehetőség is, ami az ország déli régiói számára kitörési pont lehet, hisz a déli járásokat elkerülte az iparosodási hullám, viszont egyre nagyobb igény mutatkozik a digitális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások létrehozására. A digitalizációs folyamatot az államnak kiemelten kell támogatnia, hisz a digitalizáció nem cél, hanem eszköz, amivel felkészülhetünk a várható, talán még sosem látott változásokra a gazdaság, oktatás, kultúra, régiófejlesztés, turizmus, egészségügy, pénzügy, mezőgazdaság, környezetvédelem és a biztonságpolitika területén.

Ezt a folyamatot egy állandó, transzparens, az egyes szakterületek igényeinek megfelelő pénzügyi támogatási rendszerrel kell alátámasztani, egyértelműen meghatározott elvárt eredményekkel.

A digitalizációnak lesznek nyertesei és vesztesei. Fő feladatunk, hogy az egész ország, és azon belül a déli régiók is egyértelműen a nyertes oldalon álljanak.

1. Digitális állam- és közigazgatás, digitális városok és falvak

Első lépésben meg kell teremteni a szükséges infrastrukturális hátteret a teljes állam- és közigazgatásban, a digitalizációs átállási folyamatot támogatói hálózat kiépítésével kell elősegíteni. Prioritásként kell kezelni a közigazgatásban dolgozók képzési rendszerét, mely elengedhetetlen a hatékony és olcsó államigazgatás kialakításához. Az állami, megyei és helyi közigazgatási rendszereknek nyitottaknak kell lenniük a gazdasági szereplők újfajta megoldásaira, legyen szó „smart city” megoldásokról vagy éppen intelligens fizetési és pénzügyi szolgáltatásokról.

Céljaink:

- Országos szélessávú internet-lefedettség megteremtése.

- Integrált, fogyasztóbarát és teljes értékűen többnyelvű elektronikus ügyintézési rendszer felépítése, amely csökkenti a bürokráciát.
- A központi elektronikus egészségügyi rendszer hibáinak kijavítása, a szolgáltatás bővítése, magánorvosok és klinikák integrálása.
- A digitalizációban rejlő gazdaságfehérítő hatások kihasználása (pl. e-számlázás az áfa-csalások csökkentése érdekében), készpénzkímélő megoldások támogatása és terjesztése.
- Digitális infrastruktúra alkalmazása – beleértve a mesterséges intelligencián alapuló megoldásokat is – a helyi önkormányzatok és az állami intézmények támogatására.

2. Standardizált megoldások

A digitalizáció egy vertikális program, nem lehet az egyes szakterületeken elszigetelt megoldásokban gondolkodni. Egy egységes digitális stratégia mentén az államnak be kell biztosítania az egységes hátteret az egyes minisztériumok, állami vállalatok és egyéb intézmények számára, pl. állami adatközponttal, moduláris és nyitott állami informatikai rendszerekkel. Állami költségvetésből kell támogatni a kapcsolódó kutatási és fejlesztési projekteket pl. az ipar 4.0, mesterséges intelligencia, robotika, blokklánc és 5G technológia területén, ezzel is elősegítve az ország versenyképességét.

Céljaink:

- Teljes IT-audit és országos IT-terv, amelyhez a standardizáció érdekében az önkormányzatoknak is alkalmazkodniuk kell. Minisztériumokon átívelő standardizáció.

- Központosított és szakmai csapat által elbírált digitális programok és tenderek.
- V4-es IT megoldások fejlesztése a közös teherviselésért, közös szakmai csoportokkal (pl. adócsalások megfékezése érdekében vagy automatizált adóbeszedési rendszerek bevezetése).

3. Digitális tudás

A digitalizációval járó szükségszerű változások miatt több, alacsony szakképesítést igénylő munkakör fog megszűnni, melyek egyszerű, ismétlődő feladatokat látnak el. Új, komplex, digitális kompetenciákat igénylő munkakörök jönnek létre, amire nemcsak az iskolákban, hanem a felnőttképzésben is fel kell készülnünk. Elengedhetetlen az országos digitális oktatási stratégia kidolgozása, mely iránymutatást ad a tananyagok kidolgozására, a digitális tehetséggondozási rendszer kialakítására, a megfelelően képzett

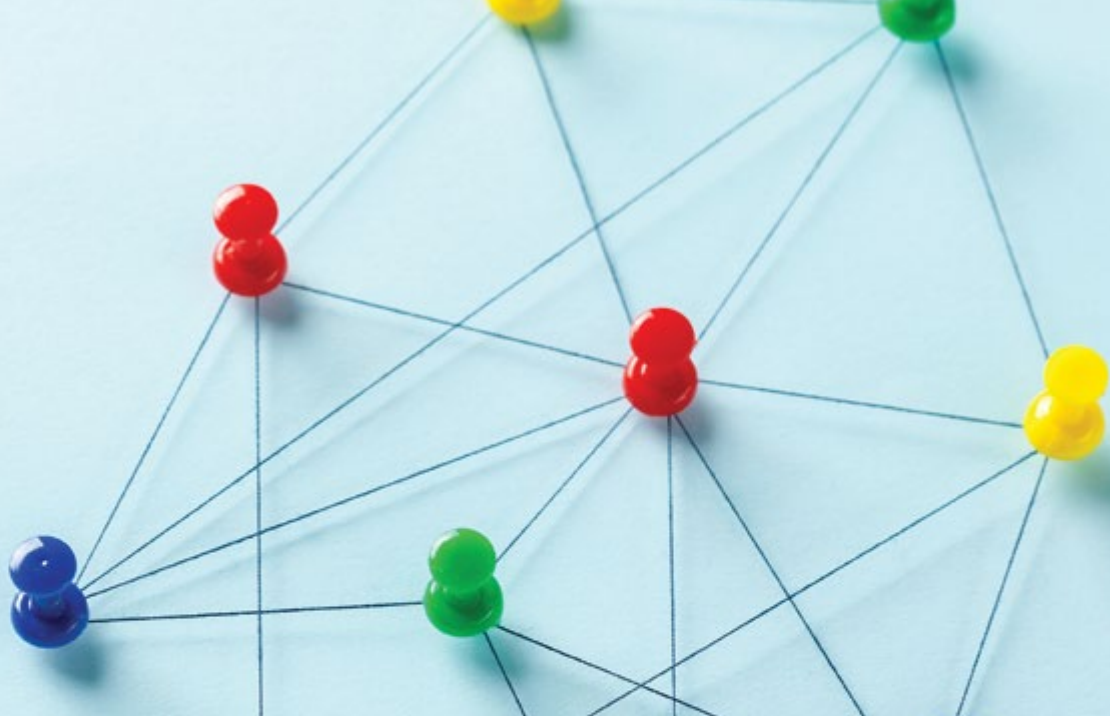
pedagógiai munkaerő bebiztosítására, ill. az ezekkel a változásokkal járó költségek fedezésére.

Céljaink:

- Az informatika hatékony iskolai oktatásához szükséges infrastruktúra kiépítése, versenyképes tananyag összeállítása, az informatika-oktatás új alapokra helyezése, a kor kihívásainak megfelelően.
- A digitális megoldások és kihívások beépítése a tantervbe már alapiskolai szinttől kezdve – tudásbővítés, tudatosság és prevenció (biztonságtudatos viselkedésre való nevelés, adatvédelem, közösségi portálok biztonságos használata, digitális pénzügyek és megoldások oktatása).
- Digitalizációért felelős központi kormányzati szerv felállítása.
- A digitális megoldások bevezetése közben, illetve annak részeként a lakosság digitális tudásának növelése.

Rácz Orsolya

Kül- és biztonságpolitika

1. V4-es és regionális kapcsolatok fenntartása

Az együttműködés története egészen 1335-ig nyúlik vissza. A régió uralkodói a visegrádi várban állapodtak meg a szorosabb politikai és kereskedelmi együttműködésről. A Visegrádi Négyek elnevezés azonban 1991.február 15-én született az akkori államfők, Václav Havel, Antall József és Lech Walesa visegrádi találkozáján, amikor a politikusok nyilatkoztak országaik szoros együttműködési szándékáról az európai integráció felé vezető úton. Azóta a négy ország továbbra is rendszeresen találkozik, egyeztet és együttműködik különböző területeken laza, azaz nem intézményesített keretek között.

Úgy gondoljuk, Szlovákia és a felvidéki magyarság számára előnyös a V4-ekkel való konstruktív és kiegészítő kapcsolat fenntartása mind politikai, mind szakpolitikai szinten. Először is, Szlovákia az

egyetlen olyan V4-es ország, mely a csoport mindhárom tagjával közvetlenül szomszédos, így érdekünk a jó kapcsolat fenntartása és a határokon átívelő, meglévő és új projektek sikerre vitele. Másodsor, Szlovákia kis állam, így az Európai Unió és más nemzetközi szervezetek struktúráin belüli tárgyaló pozícióját erősítheti azzal, ha más országokkal együttműködve lép fel. Természetesen támogatjuk, hogy országunk nyisson más Európai Unió tagállamok felé is, és azokkal együttműködést kezdeményezzen. Azonban országunk földrajzi elhelyezkedését és a V4-es együttműködés történelmi múltját figyelembe véve támogatjuk, hogy ez a nem intézményesített együttműködési forma folytatódjon.

- A magyar kisebbség játsszon meghatározó szerepet a konstruktív magyar-szlovák kapcsolatokban.
- A V4-es együttműködés folytatása és elmélyítése.
- Szlovákia támogassa az EU kötelező nemzeti kisebbségi jogminimumának elfogadását a kultúra, az oktatás és a nyelvhasználat terén.

2. EU: egységben az erő a globális szintén

Szlovákia 2004.május 1-jétől az Európai Unió tagállama, mi több, az integráció következő szintjét átélve 2009-től az Eurózóna tagja is. Tagállamként érdekünk, hogy az Európai Unió jól működő, biztonságos, gazdaságilag erős és a nemzetközi politika terén meghatározó szereplő legyen. Külpolitikánkban ezért arra összpontosítunk, hogy hozzájáruljunk az unió sikeréhez. Továbbra is törekszünk kötelességeink teljesítésére, konstruktívan lépünk fel az uniót érintő strukturális és más kérdésekben, valamint, földrajzi elhelyezkedésünkéből adódóan, a bővítéssel és a szomszédos régiók stabilizálásával kapcsolatos kérdésekben határozottan lépünk fel.

- Szlovákia euroatlanti irányultságának megtartása és megerősítése.
- Az EU belső struktúrájának újraértékelése és reformja a hatékonyság és átláthatóság érdekében.

- Meghatározó szerep a közvetlen szomszédos régiók stabilizálásában, és a bővítés folytatása a csatlakozási kritériumok alapján.

3. Virágzó nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok

Szlovákia Európai Unió tagállamként az egységes piac előnyeiből is részesül, amely a személyek, áruk, szolgáltatások és tőke szabad áramlását biztosítja. Egy olyan export-orientált országgá váltunk, amely az unió egyik legnyitottabb gazdasággal rendelkező tagállama. A csatlakozást követően a gazdaságban dominál az autóipar, kereskedelmi partnereink közül pedig továbbra Németországé és Csehországé meghatározó szerep.

Fontos, hogy ne csak Európai Unió partnereinkkel ápoljunk jó kereskedelmi kapcsolatokat, de harma-

dik országokkal is, melyekkel az unió az egész blokk nevében köt és tart fenn kereskedelmi kapcsolatokat. Ezáltal garantálható, hogy a belső piac területére csak olyan áruk érkezenek, melyek az EU szigorú szabványainak megfelelnek, és olyan partnerekkel köttessenek kereskedelmi egyezmények, akiknek az értékei uniós értékeinkkel összhangban vannak. Továbbra is célunk a kiegyensúlyozott gazdasági kapcsolatok fenntartása.

- Igazságos megállapodások az EU-kívüli országokkal, melyek biztosítják, hogy csak az EU-s szabványoknak megfelelő termékek és szolgáltatások érkezenek az unió piacára.
- Kereskedelmi együttműködés erősítése és új kapcsolatok építése olyan partnerekkel, akiknek értékei összhangban vannak uniós értékeinkkel.
- Brexit: gördülékeny átmenet, új, szoros gazdasági-társadalmi kapcsolatok kiépítése, a kint élő állampolgáraink érdekében is.

4. Biztonság és stabilitás a 21. században

Biztonságunk megőrzése és garantálása számunkra abszolút prioritás. Békeidőben gyakran feledésbe merül, hogy a biztonság nem magától értetődő, azért rendszeresen tenni kell. Ha ezt nem tesszük, az később súlyos problémákhoz vezethet. A gyors reakcióképesség, a felkészültség, a modernizáció és stratégiánk teljes körű áttekintése kulcsfontosságú biztonságunk megőrzése érdekében.

A 21.század egyik legnagyobb kihívását a hibrid veszélyek jelentik. A nyílt katonai konfliktusokkal ellentétben, az úgy nevezett láthatatlan veszélyek ellen, mint például a dezinformáció vagy a kibertámadások, teljesen más felkészültség szükséges, más eszközökkel, más stratégiával. Sokszor a veszély felismerése és forrásának azonosítása is kihívást jelent, így teljesen más fenyegetettséggel állunk szemben.

- Felkészültség és védelem hibrid veszélyek ellen is.
- A kiberbiztonság erősítése, konkrét stratégia és eszközök fejlesztése.
- Felkészültség és reakcióképesség erősítése intenzívebb regionális együttműködéssel.

5. Biztonságban az EU-ban

Európai Unió tagállamként az az érdekünk, hogy hozzájáruljunk az unió biztonságának megőrzéséhez. Unió szinten a közös biztonság- és védelempolitika az Európai Unió politikai és katonai struktúráinak, illetve a külföldön végrehajtott katonai és civil misszióinak kereteit határozza meg. Az ezzel kapcsolatos határozatokról a tagállamok vezetői döntenek, a döntésekhez egyhangúság szükséges, néhány kivétellel.

Az utóbbi két év fontos szerepet játszott az EU biztonságpolitikájának fejlődésében, hiszen olyan új kezdeményezések születtek, mint a Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat vagy az Európai Védelmi Alap, erősítve ezzel a tagállamok elkötelezettségét egy erősebb uniós biztonságpolitika iránt. Bár a védelem továbbra is elsősorban tagállami hatáskör, fontosnak tartjuk, hogy az uniós szintű védelemmel és biztonsággal kapcsolatos kezdeményezések részesei legyünk, és az olyan feladatokból is kivegyük a részünket, mint az unió külső határainak erősítése, hiszen mindez hozzájárul a mi biztonságunk megőrzéséhez is.

- Szlovákia pozíciójának erősítése konstruktív fellépéssel biztonságpolitikai kérdésekben is.
- Az EU külső határainak megerősítése, védekezés a nemzetközi terrorizmus ellen.
- Hatékonyabb védelmi együttműködés uniós szinten is, az EU biztonságpolitikai pillérének építése a NATO-val összhangban.

6. Transzatlanti- kapcsolatok erősítése

Szlovákia NATO-tagsága elengedhetetlenül fontos szerepet játszik biztonságunk garantálásában. Az Észak-Atlanti Szerződés 5.cikkelye kimondja, hogy egy vagy több tagállam ellen intézett fegyveres támadást valamennyiük ellen irányuló támadásnak tekintik, így mindegyikük az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 51. Cikke által elismert egyéni vagy kollektív védelem jogát gyakorolva támogatja a megtámadott felet. Így Szlovákia támogatása is biztosított a többi tagállam részéről. A tagsággal azonban kötelezettségek is járnak. A tagoknak elsősorban a hazai össztermék (GDP) 2 %-ában meghatározott védelmi költségvetési minimumot kell teljesíteniük. Több EU-s és régióbeli államot, köztük Szlovákiát is, többször érte kritika az évek során a 2%-tól való elmaradás miatt. Ez az utóbbi években némiképp változott, hiszen míg 2014-ben országunk 1% alatt

teljesített, a 2019-es évre ez 1,74%-ra nőtt. Fontos, hogy továbbra is törekedjünk kötelezettségvállalásunk teljesítésére, és aktívan együttműködjünk tagállam-társainkkal a NATO struktúráin belül.

- A NATO-tagságból adódó kötelezettségvállalás teljesítésére való határozott törekvés.
- A „potyautas” stigma eltörlése, az ország védelempolitikájának stratégiai áttekintése és a védelem hosszú távú átalakítása, modernizációja.
- Szlovákia presztízsének javítása a NATO-n belül.

Jegyzetek

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Impresszum

Kiadta a Magyar Közösségi Összefogás.

Kiadó székhelye: Magyar Közösségi Összefogás - Maďarská komunitná spolupatričnosť
Duna rakpart 1165/12 - Dunajské nábrežie 1165/12
94505 Komárom – Komárno
IČO: 52695514

A kiadvány szövege a kiadó tulajdonát képezi, és szerzői jogvédelem alatt áll.
Az újraközléséhez a kiadó hozzájárulása szükséges.

www.mkp.sk
www.magyarforum.sk
www.osszefogas.sk

Kivitelező: EGM, s.r.o., Roľníckej školy 1527/18, 945 01 Komárno, IČO: 47021802

MAGYAR KÖZÖSSÉGI ÖSSZEFOGÁS

© 2020